



## GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.



GÖTEBORGS  
UNIVERSITET



LUNDS  
UNIVERSITET



UPPSALA  
UNIVERSITET

Sv. Teatern.

N:o 216.

(Pr.)  
Litt-  
Soi.  
Dram.

# UNGDOM.

KOMEDI I FEM AKTER.

SVENSKT ORIGINAL

AF

C. H. CHRISTIERNSSON.



STOCKHOLM.  
ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

Pris: 75 öre.

UNION

G. H. CHRISTIE

# U N G D O M.

KOMEDI I FEM AKTER.

SVENSKT ORIGINAL

AF

C. H. CHRISTIERNSSON.

---

STOCKHOLM.

ALBERT BONNIERS FÖRLAG.



PERSONERNA:

THORSSON, grosshandlare och skeppsredare.

IVAR, hans son, student.

MARY } hans döttrar.  
OLGA }

BERTHA, hans syster.

CHRISTIAN, hans bror, f. d. sufflör.

VALTER THORSSON, hans brorsson.

LINNEUS, fil. doktor.

SCHMETTERLING, kassör hos Thorsson.

KNAPERSKÖLD.

BRUTTONIUS D. Ä., grosshandlare.

BRUTTONIUS D. Y., hans son.

FJELDE, norrman.

KULLIN, skådespelare.

LARSSON, betjent.

CHARLOTTA, piga.

GÄSTER.

(Handlingen tilldrager sig i Stockholm år 1872.)

---

STOCKHOLM.

ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1881.

## Första akten.

Teatern föreställer en villa vid saltsjön. Villan till höger med veranda och persienner. Blomstergrupp i mitten af teatern. Vid båda avantscenerna trädgårdsstolar och bord i bersåer. I fonden ingången till villan genom en grind. Ett staket mitt öfver scenen. Längst bort ser man saltsjön.

### Första scenen.

VALTER (med en lätt kappsäck i handen. Han stannar ett ögonblick utanför gränden).

Andra villan på höger hand; det måste vara den der. (Han stiger in.) Ingen menniska syns till och dörrarna äro stängda. Troligen sofver man ännu. (Ser på sitt ur.) Nåja! timman är väl tidig för ett besök. Jag får vänta så länge. (Sätter kappsäcken på trappan till verandan och kastar sin plaid öfver ryggstödet på en trädgårdsstol.) Hvad här är vackert! Det är en bra underlig känsla att, efter så många års förlopp, åter befinna sig i det gamla fosterlandet. Skall jag nu bara bli väl emottagen af mina kära släktingar? Nå, jag får snart tillfälle att göra mina iakttagelser, till dess vill jag lugna mig. (Han går ut till venster, seende sig omkring.)

### Andra scenen.

LARSSON (öppnar dörrarna till verandan. Han bär livré samt är mycket stel och styf). CHARLOTTA (ställer ut blomkrukor på verandan).

LARSSON. Det blåser inte! (håller upp handen) inte det minsta! det var underligt, . . . det är första



gången sedan jag flyttade från staden. Ett underligt påhitt det der att vistas på landet om sommaren, då man inte behöfver det.

CHARLOTTA. Det är för helsans skull, och så är det så romantiskt (*Charlotta går*).

LARSSON. Välbekommet! Nå, hvad är det? (*han får syn på Valter*.) En karl! ... här hos oss! — han generar sig inte den der. — Och fröken Mary som efter vanligheten är nere i trädgården och plockar blommor till frukostbordet. Tänk om hon ... Bah, hon får skylla sig sjelf! (*Han skyndar in och stänger dörrarne*.)

### Tredje scenen.

VALTER. MARY. (*Valter kommer tillbaka och möter Mary, som kommit in från motsatta sidan med en korg blommor på armen; hon ger till ett utrop.*)

VALTER. Förlåt mig! — det var inte min mening att skrämma er ... Ni är utan tvifvel hemma här på stället?

MARY. Ja, min herre, men ...

VALTER. Känner ni händelsevis grosshandlare Thorsson?

MARY. Det är min far.

VALTER. Är der möjligt! — Det är således Mary eller Olga jag ser framför mig! — Om mitt minne nu endast kunde hjälpa mig något. — Nej, jag vet inte hvilkendera ni är.

MARY. Hvem ... är ni, min herre?

VALTER. Valter ... Valter Thorsson.

MARY. Min kusin!

VALTER. Han sjelf! ... men hvad fattas er? Ni ser helt förskräckt ut?

MARY (*afsides*). Hvilken belägenhet.

VALTER (*afsides*). Säg mig ...

MARY. Förlåt, min ... kusin ... men jag blef så öfverraskad ... Välkommen! (*hon räcker honom tvekan-  
handen.*)

VALTER. Tack! — Jag kom tidigt i dag på morn-  
gonen med ångbåten från Lybeck. Ombord berättade  
mig kaptenen, att min farbror bodde här på sommar-  
nöje och som det gick en ångslup hit ut strax efter  
min ankomst, begagnade jag mig af tillfället och ...  
här är jag nu.

MARY. Pappa är ännu inte uppstigen och ...  
ingen af de andra heller. Om därför kusin vill  
hålla till godo med mitt sällskap så länge, så ...  
(*hon gör honom en inuit att sätta sig, och går fram till  
bordet med sin blomsterkorg; afsides.*) Hvad skall jag  
säga honom?

VALTER. Jag tackar er, kusin! (*afsides.*) Hvad  
hon är vacker! (*högt.*) Ni kan inte tro med hvilken  
glädje jag återvänt hem. Sedan min far för ett år  
sedan dog i Paris, blef det mig så tomt i Frankrike.  
Belägringen under kriget och kommunens gräsligheter  
efter detsamma väckte min lägtan efter lugn, och  
jag kom hit för att söka det, fast beslutet att, med  
antagande af min farbrors anbud, arbeta mig fram  
på den nya bana han öppnar för mig.

MARY (*som med allt större intresse följer honom un-  
der hela scenen*). Jag önskar er framgång, och be-  
klagar af allt mitt hjerta den olycka, som träffat er  
gerom min farbrors död.

VALTER. Edra ord äro mycket vänliga och jag  
tackar er! — Men, det är sant! ni har ännu inte  
ryckt mig ur min ovisshet, rörande hvem ni är.  
Vill ni inte låta mig veta det?

MARY (*leende*). Jag är Mary!

VALTER. Det anade mig nästan. Jag tyckte mig  
känna igen de der blonda lockarne, som, när jag sist  
såg dem, fladdrade kring ett litet blomstrande fyra-  
årigt barns hufvud. Jag har godt minne, skall ni tro.



(*Han får syn på Larsson, som försigtigt öppnat ett fönster och synes speja åt skiljda håll.*) Ah, se der är någon, som tyckes vilja säga något.

MARY. Det är min fars gamle trotjenare. (*går fram till fönstret.*) Larsson! har pappa ringt?

LARSSON (*med blicken riktad på Valter*). Inte ännu, fröken! men jag väntar hvarje ögonblick, att han skall kalla mig.

MARY. Godt! Säg honom då, att hans brorsson, herr Valter Thorsson, hvares ankomst vi väntade, är här och längtar att få träffa honom.

LARSSON (*förbluffad*). Jaha! (*försvinner.*)

MARY (*går långsamt till sin förra plats*). Ni höll då mycket af er far, kusin?

VALTER (*söm nyss stigit upp, med värme*). Om jag höll af honom! Ack, mer än jag kan beskrifva det. Jag miste min mor i späda år och han har varit för mig både far, mor, lärare, lekkamrat och vän; allt med ett ord! Ni skulle sett honom, hur han arbetade för mig, medan vi ensamma och utan vänner vistades bland främlingar, hur litet han behöfde för sin egen del och hur mycket han slösade på mig. Jag förstod inte då, hvilka uppoffringar jag kostade honom, annars hade jag kanske gjort honom större glädje.

MARY. Ni var således otacksam?

VALTER. I viss mening... ja! Ni hör, att jag inte söker göra mig bättre än jag är. Mitt kardinalfel, är, att jag i det hela har gjort så fasligt litet. Med ett ord: jag är en vaurien! Så, nu är detsagdt! — Och nu har jag kanske gått miste om den lilla skynt af aktning, som ni annars möjligen kunnat komma att hysa för mig.

MARY. Hvarför tror ni det? Jag är öfvertygad, att edra fel inte äro så stora, efter som ni har mod att erkänna dem.

VALTER. Tack för det ni dömmar mig så mildt.

MARY. Berätta mig något om farbror Samuel och om den tid, då ni båda voro ensamma och öfvergifna.

VALTER. Gerna. Ni bör dock inte tro, att vi alltid voro i saknad af vänner. Hur mins jag inte våra aftnar i la bella Italia, då vi suto i någon osteria, omgifna af muntra vänner, artister från alla länder, hvilka beundrande lyssnade till min fars berättelser, eller hans sång vid lutan. Bellman och Beranger voro hans favoriter och han kunde sjunga dem som få... Från Italien, der vi vistades i två år, riktades kosan till Paris. hvarest min far sedan blef anställd som violoncellist vid Theatre Lyrique, tills den sjukdom, som ändade hans lif, lade honom på dödsbädden. När detta inträffade, måste jag ensam skaffa oss bröd för dagen.

MARY. På hvad sätt?

VALTER. Jag spelade viol på en liten förstads-teater, ritade karrikatyrer för småjournalerna, skref noter och modellerade statyetter och byster för några sous stycket. Jag hade en tid med mera allvar än vanligt studerat skulpturen för en framstående konstnär i Italien, och detta kom mig nu till pass, ty då allt annat slog fel, förtjenade jag härpå så mycket, att vi ej behöfde svälta ihjäl. Alla mina sträfvanden att uppehålla min fars sjunkande krafter och mod voro dock förgäfves. En vacker sommardag dog han i mina armar. Huru lifligt jag minnes det ögonblicket. Han grep min hand och tryckte den till sitt bröst, i det han hviskade: "Min stackars gosse... jag känner att det lider mot slutet... helsa till det kära hemmet i norden... far dit... Jag har skrivit ett bref till min bror, du finner det ibland mina papper, jag ber honom vara dig behjelpig att välja ett praktiskt yrke... Du har hittills irrat som en fladdrande fjärl i konstens trädgårdar... detta skapar ingen helgjuten artist. Slå det derför ur hågen och blif... Gud välsigne dig... och tack för din kärlek!..." Längre hann han icke; hans hand slöt sig krampaktigt om min — hufvudet sjönk mot mitt bröst — han var död. (*Mary för näsduken till ögonen.*) Jag var länge som förintad.



Först efter flera veckor kom jag ihåg brevet, men så kom kriget och belägringen af Paris. Jag deltog i försvaret och blef lindrigt sårad. Efter freden började jag längta till fäderneslandet, skref till min onkel, fick svar och . . . så kommer jag nu hit.

MARY. I en lycklig stund hoppas jag. Ni skall nog här gå glada dagar till mötes.

VALTER. Jag hoppas det sjelf. Det synes mig vara ett godt omen, att ni var den första som mötte mig.

MARY (*leende*). Tror ni det? Men andra torde ej vara så lätta att vinna som jag . . . Har ni mod?

VALTER. Jag har sett döden i ansigtet många gånger utan att blekna.

MARY. Det är inte det slaget mod jag menar . . . Har ni mod att trotsa småsinnet, afunden, fördomarna; alla dessa tusende små fiender, som kunna förbittra hågen och nedslå förhoppningarna.

VALTER. Äfven det förmår jag . . . I synnerhet skall det bli mig lätt, om jag vet, att jag har en bundsförvandt, hvilken tror på mig. Vill ni blifva det, kusin?

MARY (*ser på honom och räcker honom sedan sin hand*). Ja!

VALTER. Tack!

MARY. Jag är viss att den, som hyser sådana känslor för sin far, kan inte vara en dålig människa.

VALTER. Dålig? . . . Skulle någon ha sagt . . .

MARY. Nej . . . visst inte! Tro inte det. Men om ni skulle finna, att de mina inte äro så lätta att vinna som jag . . . Om ni skulle möta ett visst misstroende . . .

VALTER. Så skall detta inte nedslå mig, lita på det. Jag känner mig stark, när ni tror på mig.

MARY. Godt! — man kommer! — Ah, det är någon, som säkert också skall blifva en bundsförvandt.

### Fjerde scenen.

DE FÖRRA. LINNEUS. (*Från villan.*)

LINNEUS. God morgon, fröken Mary! Åh, en sådan färg ni har. — Blommorna i er hand...

MARY (*leende*). Spara era artigheter och låt mig få presentera för er min kusin, herr Valter Thorsson.

LINNEUS. Den väntade! välkommen, välkommen.

MARY (*till Valter*). Herr Otto Mauritz Linneus, fil. doktor och biblioteksamanuens, mycket beläst och mycket erfaren. Karaktären godmodig, men inte utan en viss attisk skärpa emellanåt. En intim vän till oss, samt omtyckt af alla människor, isynnerhet här i huset.

LINNEUS. Misstag, misstag, min lilla fröken. Här finnes en person, som inte är min vän, och som...

MARY. Som intresserar er lika fullt!...min syster Olga, kusin!

LINNEUS. Visst inte, visst inte! Vet ni hvad hon sade mig i går afton, när jag skulle gå och lägga mig, sedan vi disputerat en halftimme?

MARY. Nej, hvad då?

LINNEUS. Hon konstaterade helt enkelt, att det nödvändigt måste finnas någon brist i mina hjernfunktioner — ja, jag tror till och med, att hon stälde mig i något slags intimt förhållande till vissa bekanta Darwinska teorier. Jag kände mig träffad, gick till sängs och svor en ryslig hämnd. Men vi ha nu talat nog om mig... Vill ni vara så god, min lilla fröken, och ge mig en förteckning på er kusins alla egenskaper, sedan ni så konsiderationslöst blottat mina.

MARY. Nej, jag tackar!... Han får sjelf tillfredsställa er nyfikenhet i det fallet. Adjö kusin! — Var försiktig med honom der, ty han yore i stånd att med sina frågor rycka hjertat ur alla edra hemligheter.



LINNEUS. Åh min nådiga — det der är inte sant!

MARY. Må vara då... ni är inte indiscret, jag medger det; bara litet, litet grand nyfiken... Försvara er därför bäst ni kan! (*Går in i villan.*)

### Femte scenen.

VALTER. LINNEUS.

LINNEUS. Ett förtjusande barn! Inte sant?

VALTER (*ser efter Mary*). Högst förtjusande!

LINNEUS. Nå, ni tänker nu stanna kvar i Sverige? Aj, för tusan! Jag får väl afstå från att fråga för att undgå anklagelsen för nyfikenhet. En enda upplysning bara, huru gammal var ni, då ni lemnade fäderneslandet?

VALTER. Sju år.

LINNEUS. Men då är ni ju så godt som en främling för edra hemmavarande släktingar?

VALTER. Ja nästan.

LINNEUS. Godt, då blir det ni som skall fråga mig, ni kan genom mig lära känna dem i grund. Först ha vi er farbror, grosshandlaren och skeppsredaren. Börsman från topp till tå; lefver endast för affärer, utanför hvilka intet af högre intresse finnes för honom, med undantag af sonen, som är hans förklarade gunstling. Hustrun död, som ni kanske vet, för flera år sedan. Så ha vi hans syster, er tant, som förestår hans hus och tjenstgör som förkläde och vårdarinna åt de unga dottrarne. En smula enfaldig och något litet smittad af *den* tidens kroniska andliga åkomma, som profanum vulgus kallar läseri, men för öfrigt respektabel och god i själ och botten. Dernäst komma vi till barnen: sonen Ivar, student utan egen förskyllan eller värdighet, genom underteknads ansträngningar och en mild försyns oändliga nåd. Inte dum, men en typ för vår tids dådlösa, blodfattiga ungdom, utan enthusiasm, illusioner eller tro. Emeller-

tid ser fadren i honom familjens hopp, som skall föra hans namn till ära och ryktbarhet. Tills dato har han då ej gjort annat för den saken, sedan han tog studentexamen, än att gå in i en slags klubb af lik-sinnade studiekamrater med klingande namn och ytterst moderna gångkläder; unga, kritiska verldsföraktare, som tillbringa förmiddagarna med att omsorgsfullt skrapa sina naglar och finna världen mycket usel, men trösta sig längre fram på dagen med en finare middag och åtskilliga kostbara förströelser efter densamma. Af flickorna känner ni redan Mary, familjens äkta perla. Den andra, Olga, är ett sjutton-årigt vidunder, ett litet vackert troll med hufvudet fullt af moderna idéer, hvilka i omogenhetens hela grönska skjuta skott i hennes hjerna. Tillhör för öfrigt normalinstitutet och syftar väl minst efter en professorsstol vid universitetet. Ja, der har ni nu hela familjen.

VALTER (*skrattande*). I er skildring är just inte berömmet öfvervägande. Men är ni också opartisk?

LINNEUS. Som Dike sjelf, det kan jag försäkra er.

VALTER. Jag har en annan onkel, känner ni honom?

LINNEUS. Farbror Christian, ja. Det tror jag det! En hedersman... fattig, men varmhjärtad och god som guld. För detta skådespelare och sufflör, numera pensionerad, och äfven, det må jag till er andra farbrors heder nämna, omhuldad af honom på bästa sätt.

VALTER. Ja, allt det der känner jag, men bor han också här?

LINNEUS. Nej, dertill är han för stolt och det skulle allt för litet öfverensstämma med hans vanor. Men han kommer ofta hit. De unga damerna, isynnerhet Mary, äro hans stora favoriter.

VALTER. Jag längtar kanske mest efter honom.

LINNEUS. Jag tyckte mig höra, att han redan i dag väntades ifrån staden. (*Larsson och Charlotta*



*synes bakom huset.*) Men se der börja tillredelserna till frukosten, som man äter i det fria. Vill ni stiga upp till mig, medan vi vänta på maten?

VALTER. Med nöje! (*De gå samtalande ut bakom huset.*)

### Sjette scenen.

BERTHA. MARY. OLGA.

OLGA (*täck, men med pincenez och kortklipt hår. Hon bär en bok, papper och penna i handen.*) Här är ju ingen människa!

MARY. Han kan inte vara långt borta, ty jag lemnade honom i sällskap med doktorn. Jag skall se efter.

BERTHA. Mary — hvad tänker du på! Du har komprometterat dig tillräckligt redan. Att sitta och prata på det sättet med en ung karl, som du inte känner, eller som du åtminstone ej sett, sedan han var ett litet oförderfvadt barn.

MARY. Men tant, han är ju min kusin och ...

BERTHA. Likagodt... en människa som rest land och rike omkring i all sin dar. Hvad vet du om en sådan persons uppfostran och grundsatser? En som ingenting velat blifva, och som efter all sannolikhet är förderfvad både till kropp och själ.

MARY. Nu är du orättvis, tant. Det är sant att Valter Thorsson inte är något, men jag kan försäkra dig, att han har ett ädelt hjerta och upphöjda tänkesätt och att hans ton och skick tillkännage mycken takt och verldsvana.

BERTHA. Kära barn! hvad förstår du att dömma om människorna. I alla fall är det stridande mot moralen att sätta sig så der ensam med en ung herre och tillåta honom proppa hufvudet fullt på sig af Gud vet allt hvad äfventyr.

OLGA. Nej, kära tant, hur du resonerar! Hvad har det med moralen att skaffa. Dina begrepp äro

inte riktigt klara i ett och annat. — Hvad menar du egentligen med moral? Låt oss komma öfverens om den saken.

MARY. Olga, Olga! du tänker väl inte börja någon af dina obegripligt lärda disputer nu igen. Ser du inte hur förskräckt tant ser ut vid blotta tanken derpå.

BERTHA. Åh var lugn du! Jag bryr mig inte om alla hennes hårklyfverier och ogudaktigheter. Mitt omdöme förvillas inte så lätt.

OLGA. Hvarför är du då alltid så rädd att inlåta dig i diskussion med mig, tant.

BERTHA. Jag vill inte byta ord med dig. Jag har alltid rätt, och tar inga lärdomar af ett barn, som ingenting begriper.

OLGA. Såå, jag begriper ingenting. Det märkes, att du inte går på normalinstitutet, ty då sa' du inte så. Åh nej, du vill inte tala med mig därför att du är svag i logiken, kära tant.

BERTHA. Hvad för slag . . . är jag svag . . .

OLGA. Jo jo men, så står det till! Det kan jag bevisa med fakta, om det behöfs.

BERTHA. Och sådant måste jag höra. Jag som uppfostat er, sedan ni voro små . . . som ännu alltjemt måste tänka på allt och sköta om allt. Jag måste tåla att min brorsdotter säger, att jag är mindre vetande.

MARY. Lilla tant, du missförstår Olga. Men så förklara då, hvad du menar! . . . Ser du inte, att du gjort tant ledsen?

OLGA. Jag har inte sagt, att du inte har ditt förstånd: jag sade endast, att du har svårt att uttrycka dig följdriktigt. Du står dertill allt för mycket på känslans ståndpunkt och omedelbarheten i din uppfattning leder dig att dra slutsatser, som inte hålla streck, därför att du utgår från falska premisser.

BERTHA. Du är förryckt, flicka!



OLGA. Tror du det? Nåja, kanhända. Hvar är gränsen mellan förstånd och galenskap, kan du säga mig det?

BERTHA (*vid bordet*). Jag hör inte på dig.

OLGA. Det var nog inte så tokigt hvad en så kallad däre en gång yttrade: "Jag har varit i disput med hela världen, hon påstår, att jag är galen och jag påstår, att hon är det. Men, som hon är den starkare, så har man satt mig inom lås och bom".

BERTHA. Barn, barn! Gud hjälpe mig för dig! Jag tror den onde fått makt med dig.

OLGA. Jag hvarken känner eller erkänner den ondes existens.

BERTHA. Du har ingen religion . . . du är ett vredens käril, fullt af fåviskhet och ondska, och går förtappelsens väg, om inte de der ogudaktiga grillerna snart tagas ur ditt hufvud.

OLGA. Det tycker du, därför att jag inte som Mary följer dig på bönemötena att höra allt hvad der enfaldeligen predikas af dina favoritprester.

MARY. Olga, du kan åtminstone ha aktning för andras öfvertygelse, om du också inte delar den. Nu har du gjort tant ledsen.

BERTHA. Det är jag van vid. Aktning för älderdomen finnes inte hos de unga nu för tiden.

OLGA (*går till henne*). Det har du orätt i, tant! Bästa beviset är, att jag uppriktigt ber dig förlåta, om jag sårat dig. Det var ej så illa ment.

MARY. Här kommer doktorn och Ivar.

### Sjunde scenen.

DE FÖRRA. LINNEUS. IVAR (*elegant och loj*).

OLGA. Hvad nu! Ivar vaken så här dags?

LINNEUS. Jo jo men! Nyfikenheten är en kraftig sporre äfven på en sådan natur som hans; men så

är han också mera död än lefvande. (*Går till Bertha.*)  
God morgon, min fröken! . . . ni mår väl, hoppas jag?

BERTHA. Åhja, Gud ske lof! (*Ivar kysser hennes hand utan att säga något.*) Gog dag, min kära gosse! hvad du ser blek ut. Har du sofvit illa i natt igen?

IVAR. Ja . . . så der! (*Han skrapar sina naglar.*)

LINNEUS. Hm! Jag tror snarare, att det är punschen och nattsölet på Riddersvik i går afton, som blekt unga herrns färg en smula. Ah, se unga Minerva! Mjuka tjenare, min nådiga! (*Olga besvarar inte hans helsning.*) Jag tror ni är vid dåligt humör. Redan . . . det bådär inte godt för mig.

OLGA. Jag vet inte hvem ni talar till.

LINNEUS. Er naturligtvis.

OLGA. Jag har en gång för alla bedt att få behålla mitt namn, ni måtte ha dåligt minne.

LINNEUS. Kanhända. Men hur vill ni att jag skall tilltala en så öfverlägsen ung dam som ni? Normalinstitutets mest abnormt — jag ber så mycket — mest intellektuelt utvecklade elev, professor in spe vid högskolan i någon blifvande metropol bland antipoderna; det mest originella resultatet af vår moderna flickuppfostran . . .

OLGA. Har ers klyftighet användt hela natten att utfundera de der djupsinniga epiteterna?

LINNEUS. Åh, hur kan ni tro, att den som skall representera den felande Darwinska länken, skulle vara i stånd att utveckla så mycken eftertanke . . . Ni ler! nå det kläder ert ansigte förträffligt.

OLGA. Jag ler åt att er manliga öfverlägsenhet inte kan lära er undvika att visa, hur ni känner er träffad af "en liten skolfickas" sarkasmer.

LINNEUS. Nu är ni på villospår, min unga collega. Skämtet var inte tillräckligt nytt för att kunna göra tillbörlig verkan.

MARY. Hvar har ni gjort af min kusin, doktor? Har ni frågat ihjäl honom?



LINNEUS. *Et tu, Brute!* Gör ni gemensam sak med er syster? Då är det förbi med mig. Den sanna qvinlighetens älskvärda representanter har jag ännu aldrig kunnat motstå i längden.

MARY (*leende*). Jag vill låta nåd gå för rätt då... men svara på min fråga.

LINNEUS. Er kusin lefver, jag svär det! och är för närvarande inne hos er herr far.

BERTHA. Nå, säg mig, herr doktor, ni som känner människorna, hvad tänker ni om honom?

LINNEUS. Präktig pojke! Vi äro redan goda vänner... Men, se der ha vi honom.

### Åttonde scenen.

DE FÖRRA. THORSSON. VALTER.

THORSSON. Här är min familj... din faster Bertha; mina barn: Ivar, Mary och Olga.

VALTER (*går till Bertha*). Min bästa tant! hvad jag är glad att få omf... att få betyga er min vördnad.

BERTHA (*med värdighet*). Jag vill hoppas, att du kommit hit med allvarliga föresatser att blifva en verksam och nyttig människa... Om så är, önskar jag dig uppriktigt välkommen!

VALTER (*bugar sig*). Bästa tant! (*Till Mary*.) Er, kusin, känner jag redan. Kusin Olga, blir jag välkommen hos er på samma försigtiga vilkor som hos min tant eller fordrar ni något annat af mig?

OLGA. Hvem yet! När vi närmare lärt känna hvarandra, skola vi tala derom. För mig är du... ja, vi äro väl du, tant... långt ifrån ovälkommen... Jag kan gerna säga, att jag längtat efter att få göra din bekantskap.

BERTHA. Olga!

VALTER. Verkligen!

LINNEUS (*till Ivar som sitter och röker*). Nå, skall du inte välkomna din kusin?

VALTER (*tager hans hand*). Goddag Ivar! min lek-kamrat sedan fordom! Jag hoppas att vi båda skola vinna på att återknyta vår bekantskap.

IVAR. Välkommen! Du kommer således ihåg mig?

VALTER. Jag kommer ihåg er alla och har länge glädt mig åt det återseende, som i dag blifvit verklighet. (*Grosshandlaren har emellertid satt sig vid bordet. Larsson och Charlotta börja uppässningen. Bertha gör en gest åt Valter att sitta ner.*)

VALTER. Jag tackar! (*Alla sätta sig vid bordet.*)

THORSSON. Nå! har du några kunskaper, på hvilka du kan bygga din bana som affärsman?

LINNEUS (*till Ivar*). Din far börjar att hålla ett offentligt förhör. (*Högt.*) Får jag bjuda grosshandlaren bröd?

THORSSON. Tack!

MARY (*räcker Valter en kopp kaffe*). Kaffe, kusin!

VALTER (*tager emot den*). Ni är alltför god!... Kunskaper... ja, det beror på hvad ni menar dermed... Jag har fått, hvad man i allmänhet kallar en god uppfostran, om den än inte bibringats mig på det vanliga viset. Dessutom kan jag några språk, italienska, franska och tyska, en del ryska — samt något litet arabiska.

IVAR. Arabiska?

VALTER. Ja, det är ett minne från en tre månaders vistelse i Cairo.

THORSSON. Hur kom du dit?

VALTER. Min far hade en tillfällig anställning der med anledning af några högtidligheter i khedivens residens. Jag var en ifrig besökare af bazarer, kaféer och bad. Jag studerade gatulifvet, sällskapade med turister, besökte pyramiderna med mera.

LINNEUS. Och beundrade Moslems beslöjade svartögda döttrar, inte sant?



BERTHA (*hostar*). Hm! . . . Larsson, servera doktorn!  
 THORSSON. Det der är allt godt och väl . . . men har du någon kännedom om affärer?

VALTER (*leende*). Inte mycket . . . Jag är ett barn i sådana saker, men med litet ledning skall jag väl snart sätta mig in i dem.

THORSSON. Godt, du börjar då i nästa vecka din tjänstgöring på mitt kontor.

VALTER. Jag tackar er, onkel! och vill göra allt för att ni skall blifva nöjd med mig.

THORSSON. Jag hoppas det. (*En ångbåtspipa höres.*) Ah, ångbåten! (*Ser på sitt ur.*) Klockan är half tolf; han kommer sent i dag. (*Man stiger upp. Flickorna gå upp åt fonden och se ut.*)

OLGA. Så mycket folk! det märkes, att det är söndag i dag.

MARY. Farbror Christian är med, nå det var roligt! (*Hon viftar med näsduken.*)

IVAR (*som långsamt gått upp efter dem*). Och Schmetterling!

THORSSON. Det var bra . . . Bed honom komma in till mig på mitt rum. (*Går in i villan.*)

MARY. Kom Olga, så springa vi och möta farbror! (*De gå ut genom grinden.*)

LINNEUS (*till Valter*). Om vi skulle följa dem?

VALTER. Gerna. Jag längtar att få omfamna honom. (*Under det de gå.*) Hvem är det som bär det älskvärda namnet Schmetterling?

LINNEUS. Er farbrors kassör och högra hand. En tysk, men af sämre sort — med få af sin stora nations många förtjenster.

### Nionde scenen.

BERTHA. IVAR.

IVAR (*ser ett ögonblick efter de öfriga; går sedan och sätter sig bredvid tanten*). Hör du tant jag hade något att tala med dig om. (*Han tager hennes hand, som han kysser.*)

BERTHA. Hvad då, min käre gosse?

IVAR (*drar ett bloss ur cigarren*). Jo, ser du...

BERTHA. Lägg bort den der förskräckliga cigarren; röken blåser mig midt i ansigtet.

IVAR (*lägger bort cigarren*). Jag har en stor tjänst att bedja dig om... Du måste låna mig trehundra kronor... seså, tag inte på dig någon sträng min... Saken är den, att jag har en hederskuld, som i dag måste betalas.

BERTHA. Skulder! och du lyfte dina månadspenningar för tre dagar sedan.

IVAR. Ja, ser du, de äro slut redan. Jag lånade ut större delen till en person, som behöfde dem.

BERTHA. Ivar, Ivar! hvad skall det väl taga för ett slut med ditt lättsinne?

IVAR. Det är förbi med det, tant, bara du gör mig den tjänst jag ber dig om.

BERTHA. Du tänker, att jag skall lägga hyende under lasten... åh nej; jag har varit svag förut, men nu är det slut.

IVAR. Bara denna gången... det gäller min heder.

BERTHA. Min Gud! så ung och så förvillad. Hvad är det för slags skuld?

IVAR. Ja, det kan jag inte säga dig utan att begå en indiscretion mot andra.

BERTHA. Jag har inga pengar inne.

IVAR. Nej, men du får din kvartalsränta i dag, det vet jag. Schmetterling har pengarna med sig... om du inte hjälper mig, tant, tar jag något förtvifladt steg.

BERTHA. Nåväl, du skall få dem... men på ett villkor.

IVAR. Tusen, om du vill!

BERTHA. Du skall lofva mig att bli en bättre människa.

IVAR. Inte annat!

BERTHA. Och som bevis på, att du menar allvarligt dermed, skall du hvarje söndag under sommarens läsa predikan högt för mig och flickorna.



IVAR. Men —

BERTHA. Det är mitt ultimatum! Vill du eller vill du inte?

IVAR. Må göra då! Jag gör allt hvad du vill, tant.

BERTHA. Då skall du få pengarne. Jag handlar inte rätt, men hvad gör man inte för ett godt ändamål. Det är kanske en vink från himmelen, på det att du måtte blifva väckt och frälsadf rån förderfvat. *(Hon går in i huset.)*

### Tionde scenen.

IVAR. OLGA. MARY. LINNEUS. VALTER. SCHMETTERLING. CHRISTIAN. *(Från fonden.)*

CHRISTIAN. Min kära, präktiga gosse! . . . och så lik din far sedan. Vi höllo mycket af hvarandra, han och jag.

VALTER. Ja, jag vet det.

CHRISTIAN. Du kan inte tro hvad det sved i mitt gamla hjerta, då du underrättade mig, att han var död. Du har väl blifvit väl emottagen här?

VALTER *(med en blick på Mary)*. Mycket väl, onkel . . . bättre än jag någonsin kunnat hoppas.

CHRISTIAN. Nå, det var bra — jag var inte så säker på den saken. *(De sätta sig på en bänk till höger samtalande. Mary står bredvid dem.)*

IVAR *(till Schmetterling, som fjeskande talat med Mary)*. Schmetterling! . . . pappa bad mig säga dig, att han väntar dig derinne på sitt rum.

SCHMETTERLING. Schent, schent! — *(till Ivar)* Her tu Ifar! dieser Kusun . . . wo kommt Er her?

IVAR. Från Paris.

SCHMETTERLING *(betraktar honom)*. So! *(I det han går.)* Ich kann diesen Kerl nicht recht leiden!

LINNEUS *(till Olga, som satt sig att läsa)*. Hvad läser ni? *(han tar en del af det arbete hon läser från*

*bordet.*) Hä! "Om vivisectioner". — Åh, åh, ni är makalös!

OLGA (*försämdligt*). Tycker ni?

LINNEUS. Ja, det måtte jag väl. O nittonde sekel, du framåtskridandets mäktiga tidevarf! hvilket lysande resultat af din utveckling!

OLGA. Enligt er åsigt bör qvinnan naturligtvis utestängas från all andlig verksamhet? — hon skall vara en romantisk fjolla, hvars högsta intresse bör vara att behaga skapelsens herrar! — Är du af samma åsigt, Valter?

LINNEUS. Nu börjar hon begagna er som objekt för tillfredsställandet af sin törst efter erfarenhet... Akta er!... hon skulle kunna rifva ut edra ögon för att se efter huru de se ut inuti.

OLGA. Doktor! — (*till Valter.*) Nå hvad svarar du?

VALTER. Jag tror, min kusin, att hvarje menniska, man som qvinna, erhållit samma gåfvor, om än i olika mått att hon bör utveckla sig och i den riktning böjelse och anlag hänvisa henne.

LINNEUS. På sundt och normalt sätt, ja! inte med ovis sträfvan efter något, som är absolut främmande för hennes väsen.

OLGA (*häftigt*). Det skulle således vara främmande för mitt väsen...

LINNEUS. Lugn, min Cato! En filosof, som blir het.

OLGA. Ni är odräglig och jag afskyr er!

LINNEUS. Bravo! nu är ni sant qvinlig för första gången i dag, om än inte på det älskvärda sättet. Vill ni sluta fred nu?

OLGA. Nej aldrig!

### Elfte scenen.

DE FÖRRA. BERTHA.

BERTHA (*med en bok i handen*). Goddag min bror! ... Nå det gläder mig, att vi äro samlade. Vi kunna litet hvar behöfva använda en stund till allvarliga



betraktelser. Ivar har lofvat att läsa en predikan för oss. (*Hon går och sätter sig. — Olga gör min af att gå.*) Olga stannar kvar!

IVAR. Hååå!

LINNEUS (*leende till Ivar; sakta*). Oförsigtige! ger du äfven förbindelser af det slaget?

IVAR. Ja, jag är väl tvungen.

LINNEUS. Vålbekomet! Då unnar jag dig af allt hjerta en liten penitens.

BERTHA. Doktorn vill väl inte vara närvarande kan jag tro?

LINNEUS (*med en blick på Ivar*). Jo för all del! I dag är jag lifligt intresserad.

CHRISTIAN (*går upp mot fonden*). Men jag tackar, om jag slipper.

BERTHA. Jag tycker ändå, att vid dina år kunde en andlig väckelse inte skada.

CHRISTIAN. Tack ska' du ha! men inte af den sorten du består. — Kom du med mig, Valter; vi ha mycket att tala om. (*De göra min af att gå.*)

BERTHA. Jag trodde att Valter, som ju kommit hem med goda föresatser, kunde ha större nytta af att höra dagens text; den handlar om den förlorade sonen.

LINNEUS (*till Ivar*). Tag åt dig min gosse!

CHRISTIAN. En mycket fin allusion åt din brors-son. Bibelns nämnde personlighet blef, om nu en jemförelse verkligen skall komma i fråga, åtminstone vid sin hemkomst fägnad med gödkalfstek, men du trakteras endast med andlig vattensoppa.

VALTER. Bästa tant! om det kan göra er ett nöje, så stannar jag gerna. Onkel misstycker väl inte?

CHRISTIAN. Må göra då. För din skull skall jag också stanna! — jag somnar snart.

BERTHA (*lemnar boken till Ivar*). Se här! — Låt oss börja.

LINNEUS. Att värfva proselyter! Skada bara, att situationen är framtvingen. (*Alla sätta sig. Ivar öppnar boken för att börja läsa.*)

*Ridån faller.*

## Andra akten.

*En magnifik salong hos Thorsson. Glasvägg med dörrar i fonden, genom hvilka man ser ett rikt belyst vaxthus och derutanför en vestibul med springvatten. Trappor leda från vestibulen till en undre våning. Fönster till höger i salongen. Dörrar på båda sidor. Divan i midten. Blommor, trymder, m. m.*

### Första scenen.

THORSSON. LINNEUS. VALTER. CHRISTIAN. SCHMETTERLING. BRUTTONIUS D. Ä. BRUTTONIUS D. Y. IVAR. KNAPERSKÖLD. BERTHA. OLGA. MARY. GÄSTER (nägra få; Larsson och en betjent servera kaffe och likörer).

LINNEUS (till Bruttonius d. y). Nå herr göteborgare! hvad säger ni om middagen, den var splendid, inte sant?

BRUTTONIUS D. Y. Very good! — Våra middagar i Göteborg äro i en helt annan genre, men de äro öfverträffliga.

LINNEUS (afsides). Liksom hela ert samhälle.

THORSSON (som samtalat med Bruttonius d. ä. och flera herrar). Derinne i rökrummet finnas cigarrer, mina herrar! (Larsson öppnar dörrarna till venster.) Bror Bruttonius, var så god! (de gå in i rummet till venster. Bertha och Christian sitta i en soffa till venster. Mary sitter i en soffa till höger. Schmetterling samtalar med Mary. Knapersköld, Olga och Valter på divanen. Linneus och Bruttonius d. y. i bakgrunden. Gäster promenera samtalande i vaxhuset.)

BRUTTONIUS D. Y. (till Valter). How long have you been in Sweden, sir?



VALTER (*svarar med en arabisk fras*). Man kathûr kâlâm-hu, kathûr malâm-hu.

BRUTTONIUS D. Y. I don't understand. Jag förstår inte.

LINNEUS (*skrattande*). Det är arabiska.

BRUTTONIUS D. Y. Jag kan inte det språket.

VALTER (*leende*). Och jag kan inte Engelska.

KNAPERSKÖLD. Ah, vous aimez mieux le francais — ah — ah —! vous avez raison; voila la reine des langues!

LINNEUS (*till Christian*). Nej, hör på stockholmare af fullblod! Innan han ännu kunde säga hvad han hette, rådbåkade han galliernas vackra språk.

SCHMETTERLING (*något försmädligt*). Ja, det är micke rät. . . Han tala franska helst. . . ingenting annat duga. . . Nicht wahr, Parisere?

VALTER. Jag tycker mest om mitt eget modersmål, när det inte fuskas bort, och talar det helst. . . med mina landsmän.

LINNEUS. Men landsmännen, min kära Valter, tala helst hvarje annat språk än sitt eget, när det tröga blodet blifvit satt i lifligare omlopp af några glas vin eller punsch.

SCHMETTERLING. Micke rät. . . micke rät.

FJELDE. Det kan jeg slet icke förstaa. For mig er det norske sprog det bedste, det heldigste. Hvor dybt, hvor klangfuldt! det er som et lyd af vore fjeldes ekki deri.

KNAPERSKÖLD. Det svenska språket är så tungt, så horribelt enförmigt! man kan inte föra en sann konversation på svenska.

CHRISTIAN. Men man kan förbättra det genom att inpassa några lyckligt valda främmande glosor här och hvar; det ger en *pikant* smak åt detsamma.

KNAPERSKÖLD. Certainement. . . mais. . .

OLGA (*försmädligt*). Hvarför inte rent af tala det med någon utländsk brytning. . . som herr Schmetterling till exempel.

SCHMETTERLING. Jach har varit sechs år in Schverige och taler schwenska micke bra, ner jach vill ... Ni schratter ...

OLGA. Åt er naiva tro på er viljas makt, ja, i sanning! ... Nej, det är lika omöjligt för er att tala svenska, som ... (*ser på Valter, som ritat på baksidan af ett visittkort, hvilket han tagit ur en skål på divanen.*) som det är för Valter att låta bli att rita karrikatyrer på allt hvad han får tag i. (*Hon rycker till sig kortet.*)

VALTER. Ge mig igen det!

OLGA (*skrattande*). Nej, jag tackar! ... Ah, det är ju ni, herr Schmetterling, med en blombukett i handen! Precis sådan han uppvaktade Mary på hennes födelsedag. Se Mary!

MARY (*tager kortet*). Jag tror inte, det var Valters mening, att man skulle göra sig lustig öfver den vänlighet någon visar mig. Se der! (*Hon lemnar det till Valter.*)

VALTER. Du har rätt! (*han rifver sönder kortet*) och till bevis derpå, så ... (*han tager upp sin annotationsbok och tecknar.*)

SCHMETTERLING (*afsides*). Verpannade pariser!

KNAPERSKÖLD. Apropos karikatyrer! När jag var i Paris ...

BERTHA. Under verldsexpositionen 67 ...

KNAPERSKÖLD ... under expositionen, ja, då ...

OLGA (*som ser på Valter medan han ritat*). Valter sjelf i samma situation som herr Schmetterling ... men med en mycket löjligare uppsyn ... Se bara, en så botfärdig syndare!

BRUTTONIUS D. Y. Ni ritat ju som en fulländad artist.

SCHMETTERLING. Ja, han rita micke bra. — Jach veta det, jach. Vi hafva på kontoret en hel samling handteckningar af honom.

BRUTTONIUS D. Y. På kontoret?

SCHMETTERLING. Ja wohl. Han öfer sig tagligen der. Nicht wahr, pariser?



VALTER. Jag visste inte, herr Schmetterling, att ni tog notis om, hvad jag sysslade med på lediga stunder. (*Han går öfver till Linneus och Christian.*)

KNAPERSKÖLD. När jag var i Paris...

FJELDE (*till Bertha*). Har frökenen været i Kristiania?

BERTHA. Nej!

FJELDE. Maaske aldrig i Norge engang?

BERTHA. Inte en gång det.

FJELDE. Aa det er Skade. Det maa de endelig; de skall faa se de dejligeste Steder i Verden. Kristiania er især i Beliggenhed den smukkeste Bye jeg kjender.

MARY. Men vår egen hufvudstads läge är också vida berömdt.

FJELDE. Naa ja, det kan ikke negtes, men de er i Savn af vore mægtige Fjelde. De maa nødvendig fare til Norge engang, mine Frökener. Jeg kan forsikre dem, att de ikke skall angre den Reisen. (*Bertha går till Mary och hviskar några ord i hennes öra.*)

MARY (*stiger upp*). Jag tror nog det. Olga, det är tid för oss att kläda oss till balen! (*Olga stiger upp.*)

BERTHA. Adjö så länge, mina herrar.

SCHMETTERLING. Jach schall gå ner på kontoret en schtund. (*Damerna gå till venster i fonden, Schmetterling följer dem till dörren och går sedan till höger. Valter ser efter Mary, Bruttonius likaså.*)

BRUTTONIUS D. Y. En mycket vacker flicka, this little Mary.

FJELDE (*till Valter*). De som har reist saa meget ... har de helder ikke været i Norge?

VALTER. Nej!

FJELDE. Hvilket Land synes da dem mest fortrinligt att lefve i?

VALTER. Mitt hemland.

BRUTTONIUS D. Y. Finner ni allt här hemma så fulländadt?

VALTER. Visst inte; vi stå efter utlandet i mycket. Men här fins dock ett och annat, hvare vi stå framför de större nationerna; mycket hvare vi äro afundsvärda. — Om vi, till följd af en viss inneboende sinnets tröghet, endast långsamt följa andra folks framsteg, så tror jag å andra sidan, att vi ej så lätt inympa hos oss den demoralisation, den kalla likgiltighet för andra, den njutningslusta, och den materialistiska lifsåskådning, som äro det kolossala framåtskridandets mörka följeslagare.

FJELDE. Det vill synes paa Dem, som om De ikke holder meget paa den mencklige Udviklingen i vore Dage.

VALTER. Deri tager ni fel, jag tycker endast att dess segrar ibland köpas till ett allt för dyrt pris.

FJELDE. Kan vel en Seier i Aandens Rige betales för höit?

VALTER. Kanhända! Det finnes många sätt att segra och nog är väl den seger att föredraga, som ej bygts på ett hänsynslöst nedtrampande af hvad som varit vårt hjerta dyrbart och heligt.

LINNEUS. Våld, missbruk och öfverdrifter skola existera så länge jorden fortfar att rulla och menckliga passioner och brister finnes på densamma!

VALTER. Just därför att så är, anser jag Sverige vara ett lyckligt land! Det lugn, den frid på alla områden, som möter mig här i hemmet, har i sin skarpa kontrast till hvad jag endast för några månader sedan upplefvat, redan verkat välgörande på mig. Jag förstår så väl, hur man kan vara optimist, när man aldrig lefvat i andra förhållanden.

KNAPERSKÖLD. När jag var i Paris...

LINNEUS. Då du varit hemma mer än tre månader, skall du lära att här fins mycket, som borde vara annorlunda.

FJELDE. Ja, saa er det nok ogsaa i Norge, men vi Nordmænd ere for frit dannede, att i Længden taale naaget Tryk, det maa nu komme fra oven eller fra neden. — Vår Selvstændighedsfølelse — —



LINNEUS. Är all aktning värd, och jag skulle önska, att vi egde litet deraf — jemte något mera sann fosterländskhet . . . Eder "selfständighetsfølelse" och fosterlandskänsla skall lyfta er nation högt, om han också ännu ibland som en omogen ungdom jollrar smått för tänder. Misstyck inte, att jag säger så . . . det ligger ingen afsigt att såra i mina ord.

FJELDE. Naa, det tænker jeg ogsaa. Dertill maa vel den artige Svenske savne al lyst. De kalder jo dem Nordens Franskmænd.

LINNEUS. Bra pareradt, herr norrman; der träffade ni en svag punkt. Det är just i sådant, jag anser det största beviset ligga på vår bristande fosterlandskänsla. Vi sätta ej vår högsta ära i att vara blott svenskar, utan söka att likna andra. Jag har aldrig kunnat fatta berättigandet af det der epitetet ni nyss nämnde. Icke likna vi de små, lifliga, lättörda fransmännen.

BRUTTONIUS D. Y. Ni har rätt . . . jag för min del tycker att vi mera likna Engelmännerna.

LINNEUS. I Göteborg, menar ni? Ja, som en sill liknar en flundra. Men, se der kommer Ivar!

### Andra scenen.

DE FÖRRA. IVAR.

IVAR (*från rökrummet*). Om I viljen stiga upp i mina rum, mine herrar, så är allt i ordning. Spelborden vänta.

LINNEUS. Bravo! Nå, låt oss gå då.

KNAPERSKÖLD. När jag var i Paris . . .

LINNEUS (*i det han går*). Der borde ni ha stannat kvar, unge man! fosterlandet skulle ha tröstat sig öfver förlusten. (*Går till höger.*)

KNAPERSKÖLD. Hä! (*till Bruttonius d. y.*) En obehaglig karl den der doktorn . . . horribel!

BRUTTONIUS D. Y. Mycket rätt! (*Bruttonius d. y. och Fjelde samt gäster gå till höger.*)

KNAPERSKÖLD. Hvar är din far, Ivar?

IVAR. Stannar du inte kvar på balen!

KNAPERSKÖLD. Mais non, cher ami! jag skall till friherrinnan Kattfot att repetera i och för representationerna till förmån för hemmet för lefnadströtta ungarlar. Du inser således, att det är af vigt, att jag...

IVAR. Ja visst!

KNAPERSKÖLD. Hvem är den der grosshandlare Bruttonius, som din far ställt till den här middagen för?

IVAR. Det är en mycket rik göteborgare, en af hans äldsta affärsvänner. Den här vägen, min bror!

KNAPERSKÖLD (*vid utgåendet*). När jag var i Paris...  
(*De gå ut till venster.*)

### Tredje scenen.

VALTER. CHRISTIAN.

CHRISTIAN (*går till Valter, som tankfullt blifvit sittande*). Nå min gosse, skall du inte gå med oss?

VALTER (*stiger upp*). Nej!

CHRISTIAN. Hvad fattas dig, Valter? Du grubblar sedan någon tid? ...Hvad funderar du på?

VALTER. På... på ingenting.

CHRISTIAN. Jaså... såå... (*med en suck*.) Ja, då har jag misstagit mig. (*han gör min af att gå, Valter hindrar honom.*)

VALTER. Är du missnöjd med mig?

CHRISTIAN. Ja!

VALTER. Också du!

CHRISTIAN. Och har jag inte skäl till det? Du har inte något förtroende till mig.

VALTER. Hur kan du veta det?

CHRISTIAN. Nå, så visa mig prof derpå. Här i huset hör jag endast klagomål från höger och venster öfver dig... men du, du säger ingenting; du går bara och grubblar i stället för att lätta ditt hjerta och tala om för mig, hvad det är, som trycker dig. Skulle du handlat så mot din far, om han ännu lefde?



VALTER. Du har rätt!... Men han var så öfver-seende, han dömde ej som andra.

CHRISTIAN. Pojke!... tror du, att jag inte har någonting här, som talar till din förmån... Tror du, att jag ser dig med samma ögon som min dryga herr bror, min enfaldiga syster, som Ivar, Olga eller —

VALTER. Eller Mary vill du säga?

CHRISTIAN. Mary... nå, hon är då af en helt annan ull än de andra, och jag tror inte, att hon...

VALTER. Jo, tyvärr! äfven hon tviflar på mig. Hon har på sista tiden blifvit så förändrad.

CHRISTIAN. Hm!... Men för fan! så gör då något, som kan öfvertyga dem, att du har ett allvarligt mål i lifvet, och kraft att kämpa som en man för att vinna det.

VALTER. Kämpa, det kan jag... vinna möjligen äfven! Men det finnes ingen, som vill tro derpå.

CHRISTIAN. Än jag då, räknar du inte mig?

VALTER. Du? Du tror på mig?

CHRISTIAN. För tusan, ja!

VALTER. Utan att jag gjort något, som kan rätt-färdiga din tillit.

CHRISTIAN. Du har din fars blod i ådrorna. Om du bara egde hans beslutsamhet, så blef du nog en hel karl!

VALTER. Mitt beslut är redan fattadt, det mognade på samma gång öfvertygelsen stadgades inom mig, och skall blifva verklighet.

CHRISTIAN. Bra! Då vänder du det der för-dömda kontoret och affärerna ryggen och det i mor-  
gon dag.

VALTER. Hvad, du vet —?

CHRISTIAN. Att du inte passar mer för affärslif-  
vet än jag... att du är en äkta konstnärnatur, som  
numera endast behöfver fritt utveckla sig för att blifva  
stor och herrlig; att det här lifvet nedtrycker, för-  
qväfver dig, ja, det vet jag. Jag känner din håg-  
löshet vid pulpeten bland bref, vexlar, fakturor, kon-  
tokuranter och hvad de allt heta, och jag känner

också det vackra resultatet af ditt arbete i ensamheten i ditt hem.

VALTER. Hvad, min Psyke?

CHRISTIAN. Jag har sett den, min kära gosse, och jag har fält tårar af glädje och stolthet vid åsynen deraf. Och sådana gåfvor skulle du gräfvä ned i stället för att göra dem fruktbärande för konsten, ditt land och dig sjelf... nej, för fan!

VALTER. Du har sett henne... men det är ju först i dag, som...

CHRISTIAN. Som hon lemnats opp i konstföreningen, alldeles ja! Men, ser du, jag har nog vänner äfven der, och fick se den, fastän man ännu inte exponerat den. Jag har spionerat på dig, min gosse; ja, det tillstår jag ärligt. Man talade illa om dig, man sade, att du var utsväfvande och lättsinnig; tog emot besök af fruntimmer i ditt hem och Gud vet inte allt. Men snart fick jag veta hur det hängde ihop med de der fruntimmershistorierna. Jag examinerade din lilla modell och fick så reda på ditt görande och låtande. Och nu har jag varit vittne till, hur konstens målsmän i vårt samhälle uttalat sitt gillande, ja sin förtjusning till och med öfver din staty.

VALTER. Den blir således emottagen, man anser den inte dålig?

CHRISTIAN. Emottagen? — Ja visst för tusan! och inköpt med, det vill jag våga mitt hufvud på.

VALTER. Victoria!... O, hur jag känner förtroendet till mig sjelf växa! Ingen tvekan längre, bort med hvarje band, om jag också derigenom för alltid skulle aflägsna ifrån mig alla dem, som nu omge mig. En, det vet jag, blir mig dock alltid tillgifven och det är du — min andre far, min ende vän!

CHRISTIAN (*tager honom i famn*). Gud ske lof! — nu hör jag den rätta tonen i lutan. Bryt du med det närvarande, det är inte värdt att skänka en tanke åt. Det förvånar mig, att du så länge behöft fundera på den saken.



VALTER. I början skedde det, därför att jag ansåg det för min pligt att allvarligt pröfva mig sjelf, innan jag åter kastade mig ut i verlden att kanske som ett rö slungas hit och dit såsom förut... och sedan, därför att...

CHRISTIAN. Därför att...

VALTER. Därför att jag stod under inflytandet af en förtrollning, ur hvilken jag inte kunde lösa mig, eller som jag åtminstone ej gerna ville se försvinna, Det fans något i det sist förflutna, ett osynligt band, som jag inte hade mod att sönderslita; jag var dåraktig nog att vid detsamma knyta en förhoppning som — jag inser det nu — aldrig torde blifva verklighet.

CHRISTIAN. Och detta var?

VALTER. En chimär kanske, ingenting annat.

CHRISTIAN. Men som jag också känner, som jag läst mig till.

VALTER. På hvad sätt?

CHRISTIAN. I din Psykes drag, hvilka dig ovetande tagit likhet med den, som lever i dina tankar.

VALTER. En likhet säger du?

CHRISTIAN. Som kanske endast mitt öga upptäckt. Men vet du då så visst, att hon...

VALTER. Tala inte härom, jag ber dig det. Nu mera vill jag inte tänka härpå.

CHRISTIAN. Som du vill. Omfamna mig! — så der; — Och nu mod! — du har Cæsar och hans lycka ombord! (*Han går till höger.*)

### Fjerde scenen.

VALTER. *Sedan* IVAR. SCHMETTERLING.

VALTER. "Cæsar och hans lycka" — kanhända! Så mycket känner jag, att jag har mod att möta allt. (*Schmetterling och Ivar inkomma från fonden.*)

SCHMETTERLING. Som jach sagt, du... ah, ni är her, pariser.

VALTER. Herr Schmetterling, jag vill bedja er att kalla mig vid mitt namn. Den der titeln, parisare, behagar mig inte.

SCHMETTERLING. Ja, hvat schkall mans jach gere åt den saken, det är ju en unskuldig vergnügen, som är like pra som den att rite af heterlige mensker på deres rick.

VALTER (*leende*). Ni syftar på hvad som skedde för en stund sedan. Om vi skulle öfverenskomma att afstå från vårt skärmytslande, våra ömsesidiga "unskuldige vergnügen"? Jag känner mig i dag försonligt stämd mot alla och slutar gerna fred med er också. Är det afgjort?

SCHMETTERLING. Det vare micke ädelmodig af er, den yngste kontoristen, mot mick, er onkels ferste kassör och kontorets vice chef.

VALTER. Ni menar att jag felar i aktning mot er. Jag tror, att ni får jemt så mycket deraf... som ni rimligtvis kan begära. Beträffande vår ställning till hvarandra, så torde den kanske rätt snart gestalta sig annorlunda. Au revoir, min onkels värde herr "ferste kassör, kontorets vice chef!" (*Går till höger.*)

### Femte scenen.

IVAR. SCHMETTERLING.

SCHMETTERLING. Schkratter best som schkratter sist, — pariser! — Hvat mente han med, att vår sehtällning schulle verändres?

IVAR. Hvad vet jag. Er vänskap tyckes inte vara stadd i tillväxt.

SCHMETTERLING. Jach verakter den ferpannede spoling med sin inpillede öfverlägsenhet... men ter låg något under hvat han sa? Schkulle han måhände... verpannet!

IVAR. Hvad är det?

SCHMETTERLING. Kanske han kniper den kudomliche flicke ifrån mig.

IVAR. Hvilken flicka?



SCHMETTERLING. Mary natürlicherweis!

IVAR (*skrattande*). Du är tokig!

SCHMETTERLING. Schkratte inte! Du är påte plind und def, men jach, jach har nog sett hans krumpukter ... dieser, dieser Lumpenkerl.

IVAR. Galenskaper, säger jag. Mary är inte den, som kastar sig i armarne på den förstkommande, hvilken behagar förgapa sig i henne.

SCHMETTERLING. Du kommer alltid med såtane trestegrunter. Men hvat har tu gjort fer min räkning hos den unge flicken? Och hvat hartu sagt åt din far. Ett ord åt honom till min fermån schkulle gere underverk. Hvad tu säger, er fer honom som Guts ord. Jach er trett vid att ständigt tjene dich, utan att se det minste prof på, att tu ger något fer mich.

IVAR. Jag har gjort, hvad jag kunnat i den saken. Jag ställer dina förtjenster i den vackraste dager inför Mary och talar endast godt om dig med min far. Mera kan jag inte göra, det förbjuder mitt samvete.

SCHMETTERLING. Aber din samvet säger väl åtminstone, att jach måste ha mine penger med det ferste?

IVAR. Du lofvade ju, att det skulle få anstå tills vidare. Jag har förlorat beständigt den sista tiden.

SCHMETTERLING. Unmöglich! Jach håller på med en grossartig affär, och har inte lust att betale tine spelskulder mere.

IVAR. Men jag har ju sagt dig — tyst, min far kommer! (*Går åt höger.*)

### Sjette scenen.

SCHMETTERLING. THORSSON.

THORSSON. Ah, Schmetterling, ni är der! — Ett ord, medan jag kommer ihåg det, angående den der affären ni talade om. Ni är en krona, Schmetterling! Det var ni, som rådde mig till det der.

SCHMETTERLING. Herr grosshandlaren är alltför kod.

THORSSON. Ni har en fin näsa i affärer och kommer att gå långt. Apropos! jag ville gerna visa er ett prof på min erkänsla. Jag ökar ert gage från i dag med tretusen kronor.

SCHMETTERLING. Det är alldeles fer micket...

THORSSON. Det är afgjordt

SCHMETTERLING. Jach vet inte hur jach schkall kunne tacke herr grosshandlaren, men...

THORSSON. Har ni något att invända?

SCHMETTERLING. Ach, herr grosshandlere! Det finnes en belöning fer mich, den sterste på jorden, om jach bare vågede pegäre den.

THORSSON. Och det skulle vara?

SCHMETTERLING. Jach vet, att det är micke djerfft af mich, men kärleken är alltid fanfettig i sine fordringer.

THORSSON. Kärleken? ...mår ni inte väl?

SCHMETTERLING. Ach nej, herr grosshandler! jag är micket dålsich — liebeskrank!

THORSSON. Det är en mycket dum åkomma, isynnerhet för affärsmän. Slå bort sådant der, eller ...gift er, så går det öfver.

SCHMETTERLING. Ja, det är just det siste, jag helst schkulle vilja.

THORSSON. Nå, hvad är det som hindrar? har ni skulder?

SCHMETTERLING. Kud pevare mich! nein, nein! Jach kan tvärtom skryte af, att jach inte är så aldeles parfoted. Det är väl inte micke, men jach har någre tusen kronor, väl placerode, som jach fertjent på liekede spekulationer.

THORSSON. Bravo! det är ju en god början. Nå, hvad kan det då vara som afhåller er?

SCHMETTERLING. Det peror på er, herr grosshandlere, om min schene drem schkall blifve verklighet.

THORSSON. På mig...ni talar gåtor.

SCHMETTERLING. Den mitt hjerte elsker är ingen annen än er egen dotter.



THORSSON. Hä!...min dotter?...ni friar till en af mina döttrar?

SCHMETTERLING. Misstiek inte, herr grosshandler! Ja, det är den kudomlige fröken Mary, som ferhexet mich.

THORSSON. Min käre Schmetterling! Hvad har ni fått i ert hufvud? Det der går snart öfver.

SCHMETTERLING. Ach nein! tet går aldrig efer.

THORSSON. Ni är tokig! talar ni verkliggen allvar med mig?

SCHMETTERLING (*med handen på hjertat*). Bei Gott im Himmel, ja!

THORSSON (*skrattande*). Min bästa vän! Låt oss radera ut det här samtalet ur vårt minne och så hafva vi vår ömsesidiga räkning på klar fot igen.

SCHMETTERLING. Herr grosshandleren finner då min anhållen alltfer djerf?

THORSSON. Ni är en duktig karl, och jag värderar er, men som måg har jag aldrig ännu tänkt mig er. Jag har kanske ett parti i sigte för Mary, som är lämpligt för alla parterna.

SCHMETTERLING. Was sagen sie? — ett parti?

THORSSON. Ja, men tyst dermed. Seså, upp med hufvudet och räck mig er hand, vi äro lika goda vänner, fast vi inte kunna komma öfverens i den här saken... Och nu till mina gäster. (*Han gör min af att gå.*)

SCHMETTERLING. Ein augenblich, herr grosshandler! Jach vill inte vare nergången, men det kan väl inte vare er brorson som...

THORSSON. Hvad?

SCHMETTERLING. Jach mener herr grosshandleren kan väl inte gynna den unge herrns planer?

THORSSON. Min brorsson... planer... hvad menar ni?

SCHMETTERLING. Ach Gott! — Nu har jach ferplumpet mich. Herr grosshandleren kunde ummöglich vare invigd i diese ferhållanden.

THORSSON. Förhållanden ... jag begriper inte ett ord.

SCHMETTERLING. Verzeihen Sie mir ... mot min vilja står jach här så godt som angifver ... aber, mein Pflicht!

THORSSON. Är här något som försiggår bakom min rygg? — Säg ut!

SCHMETTERLING. Har herr grosshandlaren alls icke märkt, att den unge herr Valter är ferelsket i sin kusin?

THORSSON (*häftigt*). I Mary!

SCHMETTERLING. Ja wohl!

THORSSON. Hvad har ni sett ... nå, ni ser, jag står som på glödande kol — tror ni, att hon fästat någon vigt dervid; att hon vet af det.

SCHMETTERLING. Ach jo, herr grosshandlere! hon kan unmöglich ha undgått att märke den unge herrns uppmärksamhet.

THORSSON (*afsidet*). Den oförskämde! (*högt*). Jag vill hoppas, att ni misstagit er härvidlag ... Tack emellertid för att ni varnat mig! ... Jag skall nog hafva ögonen med mig och om det skulle besannas hvad ni sagt — så ... Men inte ett ord i det här ämnet till någon, hör ni det!

SCHMETTERLING. Herr grosshandlere! jach er schtum som en fisch! (*Thorsson går till venster.*)

### Sjunde scenen.

SCHMETTERLING. Sedan MARY.

SCHMETTERLING. Den ferste attack misslyckedes — aber nächste ... Om jach bare kunde ferschtå hvem det er, som grosshandlaren har i kikern till måg ... Ah, se der kommer min kudomlichhet ... (*Mary inkommer från fonden, klädd i baldrägt.*)

SCHMETTERLING (*får se Valter, som inkommer från höger*). Verpannede pariser! att inte en tisk kule kunnet hitte vägen genom diesen verteufelten Mensch!



## Åttonde scenen.

VALTER, LINNEUS. IVAR (*från höger*). MARY. OLGA (*fonden venster. Under denna scen inkomma gästerna från första scenen.*)

LINNEUS. Se här äro vi nu. (*Till Mary.*) Ah, fröken! ni kommer att fördunkla alla. (*Vänder sig om och får se Olga.*) Förlåt mig, unga Minerva! Er strålande uppenbarelse undgick mig.

OLGA. Ah, se Valter! Jag har lofvat dig en dans. (*Tager fram ett dansprogram.*) Anteckna dig på mitt program! (*Valter gör det.*)

LINNEUS. Hvad för slag! vishetens gudinna vill skatta åt den mensklige dårskapen till den grad, att hon nedlåter sig att dansa?

OLGA. Med er tillåtelse — ja! — Och ni sjelf?

LINNEUS. Jag . . . åh, jag är ur dansen — tyvärr!

OLGA. Jag förstår! (*Tager emot dansboken.*) Tack!

LINNEUS. Har ni aldrig tänkt er det förr än nu?

OLGA. Åhjo, både det och edra andra svagheter. Ni har så många af det slaget

LINNEUS. Nämn några, du alltid krigsrustade!

OLGA. Er meritlista är alltför lång! — Dessutom komma nu gästerna.

LINNEUS. Och visheten är räddad! (*Ser utåt vestibulen.*) Gästerna börja samlas dernere, er far tager emot dem! Vill ni taga min arm, fröken? (*Olga tager densamma, de gå utför trappan i fonden, de öfriga af gästerna följa så småningom efter.*)

BRUTTONIUS D. Y. (*till Schmetterling*). En mycket söt flicka, den der Mary.

SCHMETTERLING (*uppmärksam*). Ticker ni?

BRUTTONIUS D. Y. Hon kommer att blifva en förtjusande fru med tiden.

SCHMETTERLING (*afsides*). Ah! — (*högt.*) Ja — det är pare schkade att hennes far inte delet fermegetheten like mellen sine parn.

BRUTTONIUS D. Y. Hä?

SCHMETTERLING. Det er sonen, som får erfe alti-  
hop. Dötrene få en hemgift på 50,000 kroner.

BRUTTONIUS D. Y. Hur vet ni det?

SCHMETTERLING. Ach, jach har ju bevitnet testa-  
mentet.

BRUTTONIUS D. Y. (*afsides med en suck*). Fördömdt!  
(*Går fonden.*)

SCHMETTERLING (*afsides*). Han schlukede min krok.  
(*Går fonden.*)

### Nionde scenen.

VALTER. MARY.

VALTER (*till Mary, som är den siste bland de utgå-  
ende*). Mary ... dröj ett ögonblick!

MARY (*undvikande*). Man väntar mig.

VALTER. Inte ännu på en stund.

MARY. Men ...

VALTER. Jag ber dig att stanna. Det är kan-  
ske sista gången vi talas vid.

MARY. Hvad menar du?

VALTER. Att jag inte längre kan fortsätta detta  
lif, att jag i morgon lemnar ert hus för alltid.

MARY (*bittert*). Såå!

VALTER. Jag förstår den ringaktning — den  
likgiltighet, som gömmer sig i detta enda lilla ord.  
— Jag väntade mig detta, vill du säga; du hade ej  
mod att blifva en duglig menniska. Jag har också  
längesedan ångrat den vänlighet jag visade dig, du  
förtjenade den inte. Inte sant, du tänker så, du har  
länge tänkt så?

MARY. Tyvärr!

VALTER. Och med hvad rätt?

MARY. Låt mig gå —

VALTER (*ställer sig i vägen för henne*). Nej, du  
måste höra mig. Hvad de andra säga och tänka om  
mig, det bryr jag mig inte om, men du, Mary, som  
jag ...!



MARY. Säg ingenting mera!

VALTER. Jo, nu måste jag tala; jag har burit det inom mig så länge, nu måste du veta allt! Mary jag älskar dig och...

MARY. Ah... och detta säger du till mig! Jag kände förut åtminstone medömkan med dig, nu inger du mig blott förakt.

VALTER. Förakt!... således har äfven ditt öra nåtts af det smygande förtal, som framställt allt mitt görande och låtande i en vanställande och förklenlig dager. Och det fans ingen stämma i ditt inre, som frikände mig, som talade till mitt urskuldande. Nåväl, glöm då hvad jag sagt. — Farväl! (*Han ämnar gå.*)

MARY. Valter!

VALTER. Der är din far... han kommer just lagom.

### Tionde scenen.

DE FÖRRA. THORSSON.

VALTER. Tillfället är väl inte det bäst valda, men om farbror ville skänka mig några ögonblick, vore jag tacksam.

THORSSON (*som betraktat Valter och Mary*). Hvad vill du?

VALTER. Missförstå mig inte, eller anse mig icke otacksam, när jag nu anhåller att bli befriad från den plats jag haft på ert kontor. Jag har under denna tid allvarligt, *allvarligt*, jag upprepar det, pröfvat mig sjelf, huruvida jag skulle passa till affärsman, och kommit till full visshet om att så inte är fallet. Jag måste lefva och verka som konstnär, detta är mig i närvarande stund fullt tydligt. Om jag inte kunnat rättfärdiga de förhoppningar ni fäst vid mig, ber jag er ändock inte tänka ovänligt om mig. Jag skall aldrig glömma de dagar jag tillbragt här i detta hus, der mina bästa och renaste känslor föddes och fostrades och som jag nu lemnar i det medvetandet, att hvad som var mig kärast i det för-

flutna, aldrig kan återkallas. (*Går hastigt genom fonden; Mary tager ett steg som om hon ville hålla honom tillbaka, men Thorsson ställer sig i vägen och fattar hennes hand.*)

THORSSON. Nu till våra gäster! (*Han leder den vacklande Mary, som söker dölja sin rörelse, mot dörren.*)

*Ridån faller.*

### Tredje akten.

*Ett större vindsrum med enkla, men snygga möbler. I fonden ett stort fönster. Utgångsdörr till höger, som öppnar sig inåt scenen; en annan dörr, ledande till ett inre rum, till venster. På scenen attributer, hörande till en bildhuggareateljé. På väggen hänger en mandolin, ett chas-sepotgevär, en fransk uniformsmössa, fältflaska, tornister med mera.*

#### Första scenen.

VALTER. *Strax derpå* KULLIN.

VALTER (*småsjunger en fransk visa under det han arbetar på en staty*). Det knackar! Stig in! (*Dörren till höger öppnas, Kullin, en äldre man med utpräglade aktörsfasoner, stiger in.*)

KULLIN. Ah... om förlåtelse! — Jag går säkert miste... (*Tittar på utsidan af ingångsdörren.*) Men nej, jag irrar mig inte... Min gamle väns visitkort sitter verkligen kvar på dörren... "Christian Thorsson" står det.

VALTER. Mycket riktigt... han bor här.

KULLIN. Ah! — då tager jag mig friheten att stiga på. — Med hvem har jag förmånen...



VALTER. Jag är brorson till den ni söker.

KULLIN. Ah!... förtjust, hänförd att lära känna er!... Tillåt mig betrakta er — (*går ett par steg tillbaka.*) Ja — jaha, alldeles hans drag. På min ära! — precis sådan han såg ut den tiden, då vi — "i ungdomens vår" voro elever vid Kongliga Teatern. — Jag är väl igenkänd?

VALTER. Nej, jag kan inte påminna mig —

KULLIN. Ah, inte det! Trodde så. — Tänkte på det gamla ordspråket: "alla känna apan, men apan känner ingen". Unge man, jag är Kullin... Frans Kullin.

VALTER. Jag söker förgäfves i mitt minne.

KULLIN. Skådespelaren Kullin — nå!

VALTER. Det är oförlåtligt, jag tillstår det, men jag har inte den äran att känna er.

KULLIN. Ah, ni är då främling?

VALTER. Ja, det är inte så utan.

KULLIN. Tänkte jag inte det, tänkte jag inte det... Fråga Sveriges hela bildade publik och ni skall höra om Frans Kullin är känd. Er farbror känner mig nog, han. Vi trampade konstens törnströdda stig tillsammans under en tid, då vi båda voro stadda i vardande, tills vi skiljdes åt; jag för att med åren stiga högre och högre på konstens höjder. Slutligen hamnade jag vid gamla Södra teatern, der jag skulle ha skurit mina skönaste lagrar, om inte ödet, afunden, förtalet, alla afgrundens makter stämplat mot mig. Ah, ni anar inte ni, herre, hvilken hydra med tusen hufvuden, som är den sceniska konstnärrens ständige följeslagare och som tillfogar honom ständiga sår! Vet ni hvad jag syftar på?

VALTER. Nej?

KULLIN. Kritiken... denna civilisationens skamfläck. Recensenternas smutskastande, etterfyllda ormnygel, hvilka med sina högestetiska fraser slå puder i ögonen på den okunniga mängden och mördra så månget ädelt konstnärsgry. Jag önskar de alla hade en enda hals, för att jag, som en ny Nero, skulle

få... (*han lyfter sin käpp öfver en byst, som står till höger.*)

VALTER (*skrattande*). Skona mitt Zeushufvud!

KULLIN (*räcker honom pathetiskt sin hand*). Jag är lugn!... frukta ingenting! ni bör inte tro, att jag känt mig personligen berörd af hvad tidningarna behaga yttra... jag läser dem aldrig... Mycket, mycket sällan åtminstone. — Ah, ni skall tro, att jag haft mina triumfer. När jag spelade Don Cesar de Bazano i Malmö till exempel. Hvilken storm af bifall! Både publik och kritik höjde mig till skyarne. Man sade om mig i "Sydsvenska dagbladet": "Herr Kullins framställning af den spanske granden är, lindrigast sagdt, märkvärdig!... märk väl!... märkvärdig! Tack vare den store artistens återgifvande af denna roll hafva vi nu af den intressante dagdrifvaren fått en bild, som vi aldrig ens kunnat drömma om, och att redogöra för densamma i alla dess detaljer skulle vara oss omöjligt. Om någon bad oss derom, skulle vi vara nödsakade att svara med den romerske skalden: "... Kan ni latin?"

VALTER. Högst obetydligt.

KULLIN. Ah! Nåväl så hör!... "svara med den romerske skalden: "Infandum o regina jubes renovare dolorem," det vill säga: "fåfängt skulle vara att söka i ord återgifva den kolossala njutning herr Kullins utmärkta framställning beredt oss."

VALTER (*skrattande*). Åh!... men i så fall är ju den totala förkastelsedom, ni uttalade öfver recensenterna, inte fullt befogad.

KULLIN. Ah! — ja, ja! det finnes undantag — men de äro sällsynta... Men det tyckes som om er farbror dröjde något. Unge släkting till en gammal vän! — Ni skulle väl inte misstycka, om en gammal skådespelare — svårt pröfvad i motgångens skola, bad er om en liten tjänst?

VALTER. Om det står i min makt, så...

KULLIN. Ah, jag visste nog det! Ser ni, jag... ja, det är verkligen en situation så ny för mig, att



jag inte förstår hur... hm!... skulle ni på några dagar kunna låna mig en femma?

VALTER. Hä!

KULLIN. Till den första... inte en dag längre... Jag lyfter då min lön.

VALTER (*leende*). Ni kommer i en olycklig stund, min herre. En artists kassa är i allmänhet inte stark och för ögonblicket... (*han öppnar sin plånbok och visar Kullin dess inre.*)

KULLIN. Ah!... Och ni har händelsevis ingenting, som man kunde — (*han ser på Valter, som ingenting begriper,*) ingenting att (*han gör en gest som om han knöte in något och stoppade det under rocken; Valter skakar på hufvudet utan att fatta.*) Ah, jäså, inte det — borta — känner till det der.

VALTER. Hvad menar ni?

KULLIN. Ah, inte ett ord! Vill inte såra er finkänslighet med att tala om sådant... Er hand... farväl! Om ni någon gång önskar se mig på Ladugårdslandsteatern, så säg bara ett ord, och jag skaffar er genast biljett. Farväl!

(*I detsamma han öppnar dörren för att gå, kommer Linneus in.*)

VALTER. Stig på, min vän, stig på!

KULLIN (*med en blick på Linneus kommer tillbaka och vinkar mycket hemlighetsfullt åt Valter*). Ah! en vän till er, hvasa?

VALTER. Mycket riktigt!

KULLIN. Tror ni inte, att han händelsevis... (*gör en gest åt bröstfickan; Valter skakar leende på hufvudet.*) Inte det? Ah! nej-nehej, jag tänkte mig just det... au revoir, min unge vän! (*Till Linneus.*) Min herre! (*går.*)

## Andra scenen.

VALTER. LINNEUS.

LINNEUS. Hvem var det?

VALTER. En gammal afsigkommen aktör, som sökte min farbror.

LINNEUS. En lustig figur. Men hur mår du?

VALTER. Förträffligt! Slå dig ner... du ursäktar väl, att jag fortsätter mitt arbete. (*Går till kaveletten*).LINNEUS. Genera dig inte för mig. (*Sätter sig*). Ditt nya arbete gör framsteg, ser jag. Öfveranstränger du dig inte, likväl?

VALTER. Åhnej. Jag arbetar med lif och lust. Jag lefver i en skönhetsverld, som berusar mig, och min fantasi skänker mig rika stoff till verksamhet. Jag måste för öfrigt arbeta för att kunna lefva utan att ligga min hederlige farbror till last.

LINNEUS. Apropos, hur mår han? Han är inte hemma?

VALTER. Nej, han äter i dag middag med ett par gamla yrkesbröder, men jag hoppas vi snart ha honom här.

LINNEUS. Och dina släktingar besöker du aldrig?

VALTER (*efter ett kort uppehåll*). Nej! Men i det stället har jag, hvilket inte så litet förvånat mig, mottagit flera besök af Ivar.

LINNEUS. Af Ivar?

VALTER. Ja.

LINNEUS. Hvad ville han?

VALTER. Hufvudsakligen rådfråga mig om franska förhållanden. Föröfrigt visade han sig mycket vänskapligare, än jag någonsin förut funnit.

LINNEUS. Hvad du säger, ger mig åtskilligt att fundera på.

VALTER. Hvad menar du?



LINNEUS. Ivar har blifvit betydligt förändrad. Det står bestämdt inte rätt till. Jag skall ha ögonen på honom.

VALTER. Du talar fortfarande i gåtor.

LINNEUS. Du skall längre fram få besked om hvad jag menar. Nå, du har inga frågor att göra mig i dag?

VALTER. Om hvad?

LINNEUS. Om en viss person, som ligger dig rätt mycket om hjertat.

VALTER. Du menar . . .

LINNEUS. Din kusin Mary . . . ja visst.

VALTER. Hvarför tror du, att hon skulle intressera mig mer än någon annan?

LINNEUS. O I förälskade! huru blinda I ändå kunnen vara! Liksom du inte, hvar gång jag kommer hit, oupphörligt talar om henne, och hon å sin sida gör på samma sätt angående dig.

VALTER (*liftigt*). Verkligen! (*Hejdar sig plötsligt.*)

LINNEUS. Ja, verkligen! Det förstås, att hon, liksom du, gör det med en väl spelad likgiltighet . . . alldeles som det gälde något, som inte kunde intressera hvarken den ena eller den andra. Men mig lurar man inte så lätt.

VALTER. Min kusin är qvinna och som sådan nyfiken.

LINNEUS. Alldeles, ja! — Men du — du är man, du, och står väl öfver en sådan qvinlig svaghet. Eller kanske du vill påstå, att du också plågas af nyfikenhet?

VALTER. Jag försäkrar dig, att . . .

LINNEUS. Seså, rent spel, Valter! Säg mig ärligt och öppet, hur det står till med ditt hjerta! Tro mig du! du kan knappt göra något klokare.

VALTER. Du är helt och hållet på villovägar. Jag har brutit med mitt förra lif och med mina slägingar, och således äfven med henne.

LINNEUS. Jaså, du vill påstå . . .

VALTER (*visar honom ett papper*). Hvad tycker du om den här teckningen?

LINNEUS. Det skall jag säga dig sedan — du vågar således hålla fast vid att du inte är kär i...

VALTER. Låt oss lemna det der ämnet.

LINNEUS. Kär öfver öronen i din kusin.

VALTER (*svarar inte, men börjar att gnola för sig sjelf under det han sysslar med sitt arbete*). "Salut! demeure chaste et pure!"

LINNEUS. Chaste et pure!" gör mig inte rasande Valter! (*Valter ser på honom och ler*.) Nej — jag skall inte bli ond! Låt oss tala om något annat då! Känner du ännu ingen lust att återvända till ditt vagabondlif, att lyfta på vingarne oah vända gamla Sverige ryggen?

VALTER. Nej, nu mindre än någonsin. Jag har ju framgång i allt. När jag till på köpet varit nog lycklig att finna en frikostig Mecenas, som köper mina arbeten och uppmuntrar mig på alla sätt, vore det ju dessutom otacksamt af mig.

LINNEUS. Du har rätt... Din farbror, grosshandlaren, skall väl smått förvånas, när han får höra talas om dina framgångar och din ihärdighet.

VALTER. Det tviflar jag på. Jag är och förblir i hans ögon en onyttig varelse, en dagdrifvare.

LINNEUS. Den spjufvern Schmetterling deremot stiger allt högre i sin principals ynnest och börjar fladdra allt närmare kring din kusin Mary.

VALTER. Den oförskömmde!

LINNEUS. Men... det bry vi oss inte om, det är öfverenskommet! — Din tant går lika flitigt på religionsföredrag som förut. Mary, den snälla flickan följer henne, om också ogerna, öfverallt och visar ett englalikt tålmod.

VALTER. Och Olga?

LINNEUS. Fortgår på förtappelsens väg, det vill säga, bereder sig att undergå maturitetsexamen, som skall sätta kronan på verket. Går det lilla vidundret lyckligt igenom den, är hon utan räddning förlorad



och kommer att göra hela sin omgifning, sig sjelf och mig med förryckta med sin inbillade ofelbarhet och olidliga sjelfförgudning.

VALTER (*leende*). Min stackars vän! Du har der fåfängt sökt att uträtta något. Min lärda kusin låter inte omvända sig.

LINNEUS. Om hon ändå inte vore så vacker, den förhårdade lilla barbaren, skulle det göra mig mindre! — Puh, jag blir het, bara jag tänker på den satungen. Jag går ut och hemtar frisk luft. Ah, det var sant! Är du hemma i afton, Valter?

VALTER. Ja, helt säkert.

LINNEUS. Godt, då kommer jag upp till dig.

VALTER. Välkommen!

LINNEUS. Farväl så länge! (*De trycka hvarandras händer; Linneus vänder sig om i dörren.*) Kom ihåg, att jag bestämdt räknar på att träffa dig.

VALTER. Du kan vara lugn! (*Linneus går.*)

### Tredje scenen.

VALTER (*ensam, går långsamt, förzjunken i tankar fram till kaveletten, der han mekaniskt börjar arbeta. Efter några ögonblick sätter han sig ner och låter händerna sjunka*). Mary och Schmetterling! ... Han! (*Han stiger plötsligt upp och kastar häftigt ifrån sig verktygen, som han håller i handen, och går fram och tillbaka, men lugnar sig lika hastigt.*) Än sedan! hvad rör det mig? (*Han gnolar förströdt, går till ett bord och tager lutan, som ligger derpå, sätter sig åter, och knäpper på den samma med tankspridd min; under tiden höres en knackning som upprepas, hvarpå dörren öppnas sakta och Schmetterling inträder.*)

### Fjerde scenen.

VALTER. SCHMETTERLING.

VALTER (*ser upp och blir varse Schmetterling, som sakta vidrört hans axel*). Hvad? ... hur har ni kommit hit? — hvad vill ni?

SCHMETTERLING. Pardång, pardång! Jach knackede, men ni var så upptagen af ert musikalische qvintilerende, att ni inte h rte det . . . och så schteg jach på.

VALTER. Hvad är ert ärende? — S ker ni min farbror?

SCHMETTERLING. Nein, nein! Jach s ker er, mein hochgeehrte f r dette confrater.

VALTER. S   — mycket smickrad! Vill ni sätta er?

SCHMETTERLING. Tack så micke! (*sätter sig.*) Ja, som sagt, mitt ärende gäller er. Jach  r en rättfram, ehrlich man, och jach kommer hit fer att pedje er att inte vare ont på mich; att allt kammelt kroll oss emellen m  vare glemt.

VALTER. Endast derfor?

SCHMETTERLING. Ja . . . att p rje med. Sagen Sie dann: Herr Schmetterling! eller pare rätt och slätt: Schmetterling, mein lieber Freund, jach er icke ont på er.

VALTER. Kan jag göra er någon tienst dermed, så vill jag gerna säga er, att ond på er  r jag visst inte. — Och nu: till saken!

SCHMETTERLING. Ja wohl! Ach, herzlich tack för att ni er så v nlich; nu har jach mere Muth att vare  ppenhjertlich. Ni er en ferstandich man, en verldserfaren Mensch och schkall väl schkralte åt mich, en affärsman, en praktisk person, men jach kan inte hjelpe, att jach har ett bl digt hjerte.

VALTER.  h! och det generar er! . N , på hvad sätt visar ert hjerta sin blödighet?

SCHMETTERLING. Jach er ferelsket!

VALTER. Ni! . . . I något v lf rsedt kassaskåp?

SCHMETTERLING. Sch mta inte! Ni är fan vid fransosens sätt att i äktenskapet ferst tenke på hemgiften, aber ich har sett fer djupt i en vacker flickes himmelsblaua augen.

VALTER.  h, och de der himmelsblå ögonen . . .



SCHMETTERLING. Ach, de tillhöra er kusin Mary, ja, så är det! (*suckar.*)

VALTER. Och hvad har jag att göra med den saken?

SCHMETTERLING. Seien Sie ruhig, seien sie ruhig! Jach kommer dit nu. Jach har öppnet mitt hjerte fer er, hvarfer skulle ni vare mere förbehållsam än jach. Jach vet, att ni vill gifte er med er kusin Mary.

VALTER. Såå. Ni vet mycket ni! Och hur har ni fått reda på denna för mig nya och intressanta omständighet?

SCHMETTERLING. Åh, schwartsjukens ege er schkarpt, jach har observeret, kalkyleret och summe-ret...

VALTER. Och facit har blifvit det ni nyss nämnde.

SCHMETTERLING. Ja wohl!

VALTER. Men då förstår jag inte, hvarför ni väljer just mig, er rival, till förtrogen i er kärlekssak?

SCHMETTERLING. Ni schkall schnart fatte det. Jach vill fereschlå er en liten affär.

VALTER. En affär?

SCHMETTERLING. Sie können wohl ferschtå, att min högschte önsken är att ni måtte lemne mich ensam i besittning af det schene parn.

VALTER. Det är en billig fodran.

SCHMETTERLING. Och som ni också vill gå till mötes. Nicht wahr?

VALTER. Hvasa?

SCHMETTERLING. Ferschstå mich rätt, mot en an-senlich ersättning af mich.

VALTER. Herr Schmetterling, nu...

SCHMETTERLING. Warte nur! jach har noge kal-kyleret; ni schkall bli nöjd mit mir. Jach er ingen dålig menschenkänner; hören Sie nun, so sagte ich zu mir: jach går till den unge man und säger: Lieber Freund! jach vet att ni pehefver penger. Nun wohl, afstå från flicken och jach ferpinder mich att

petale er den shtore summe ni behöfver för att i Paris fortsette ert glade lif utan alle band, bare med det ende vilkor, att ni nu genast schrifver till den unge flicka, att ni aldrig elsket henne och inte vill gifte er, och lofver att inte komma tillbaka hit bland diese dumme... desse beskedlige schwensker, som ni inte kan trifves micket ibland. Se det er den affär jach ville fereschlä er. Den är famos, nicht wahr?

VALTER (*som bekämpat sin förbytelse under Schmetterlings tal, stiger plötsligt upp*). Min bästa herre! Jag har aldrig haft synnerligen höga tankar om er, och skulle inte bevärdiga er med ett ord till svar, om ni inte i detta samtal inblandat en annan, som det är min pligt att försvara. Så vet då, ni oegennyttiga, tillbedjare af min unge kusin, att mellan henne och mig icke fins och inte heller någonsin skall kunna uppstå något förhållande. Detta försäkrar jag er vid min heder.

SCHMETTERLING. Schen!

VALTER. Öfva ni fritt edra konster att fånga den lockande guldfågeln, som edra lystna blickar råkat falla på. Jag kan försäkra er, att ni dock bränner edra kol förgäfves. — Och nu vill jag bedja er befria mig från er närvaro här, som, er fina takt säger er det säkert sjelf, inte längre kan vara behaglig för någon af oss.

SCHMETTERLING. Ni är en schliped räf i affärer, märker jach, men om jach nu rent ut säger er, att jag ger er kontant hvat ni pegär för det der lilla brefvet jag nämnde, och att jach videre schkall på min prellopsdag petale er...

VALTER. Sapristi! tror ni då, att det inte ligger någon mening i hvad jag säger. Måste jag kasta er på dörren för att ni skall känna er öfvertygad, att jag talar allvarsamt?

SCHMETTERLING. Ah, Gott pevare mich; jach går noch. — Det är således er mening att fortfarande motarbete mine planer?



VALTER. Edra planer skola alltjemt som hittils inte sysselsätta mina tankar; de angå mig inte. Och sedan ni nu är lugnad i detta afseende, så — (*han visar mot dörren*).

SCHMETTERLING (*med en axelryckning*). Ni er unresonabel heute... Es thut mir weh! Nå, adjö då, adjö! Auf Wiedersehen! Aber, det var sant! Har ni händelsevis sett er kusin Ivar? Vet ni, hvar man schkall få rede på honom?

VALTER. Nej.

SCHMETTERLING (*med ett pröfvande ögonkast*). Han har således inte varit här i dag?

VALTER. Nej!

SCHMETTERLING. Verkligen?

VALTER (*otåligt*). Ni har hört mitt svar.

SCHMETTERLING. Ja, ja. Nå det är nu inte ovanligt, att han är borte och roer sich ett par dager, utan att man hör af honom. (*Afsides*.) Han ljuger alltjemt fer mich, den ferpannede schälm! (*Högt*.) Adjö då. (*Går, men möter i dörren Christian, som inkommer*.) Ah, mein kode herr Thorsson, wie stehts, lieber herr? — Auf Wiedersehen, auf Wiedersehen! (*Går*.)

VALTER. Nå ändtligen! Puh, här behöfves frisk luft! (*Går och öppnar fönstret*.)

SCHMETTERLING (*sticker in hufvudet och säger med en menande nickning*). Hören Sie mal! om ni schkulle betänke er —

VALTER (*utom sig, fattar en liten trädklubba på kavaletten liksom för att kasta densamma*). Herre! (*Schmetterling försvinner hastigt*.)

### Femte scenen.

VALTER. CHRISTIAN.

VALTER (*går fram och tillbaka under synbar förargelse*. Christian, som är i upprymd sinnesstämning, sätter sig ner och börjar skratta). Den oförskamde!

CHRISTIAN. Du har fått den der penningmänniskan på halsen, ha, ha! ja, då gratulerar jag dig! (*Valter går och stänger dörren i lås.*) Ja, lås du igen dörren, det gör du rätt i, men om du tror, att du är af med honom för det, så misstager du dig. Kör man ut sådant der folk genom dörren, komma de tillbaka genom fönstret, hahaha! Skratta med, du! se så der ja, det är rätt!... Nu är din förargelse öfver! (*de skratta båda i kapp.*) Men hvad ville han här? Har du något att sälja?

VALTER (*leende*). Han tror så åtminstone. Kan du tänka dig! han ville helt enkelt köpa sig en hustru af mig.

CHRISTIAN. En hustru?

VALTER. Min kusin Mary, ja, som han ville, att att jag för en kontant summa skulle afstå åt honom och sedan draga för fan i våld.

CHRISTIAN. Nej, hvad säger du — det är för galet! Min lilla Mary, min präktiga flicka åt den der? Men till något annat. Sluta att arbeta för i dag, min gosse! I qväll skola vi slå oss riktigt lösa.

VALTER. Du är strålande glad, märker jag.

CHRISTIAN. Ja, det tror jag det! Jag är vid festhumör. Du skall veta, att jag har rumlat i dag med besked. En glad middag med gamla kamrater! — Ja, herre Gud! den hederlige slarfvern Lindén. Han har fått ärfva en gammal moster i Arboga och så kom han ihåg en skuld till mig, från den tiden jag gjorde affärer. Min bror skaffade mig en liten tobakshandel, som du vet, men den gick inte; jag lemnade för mycket kredit, men hvad skulle man göra? Inte kunde jag låta de hederlige pojkarne vara utan cigarrer och tobak, därför att de inte alltid hade kontanter, nå, det der ligger bakom oss nu... Alltnog: Linden, min gamle vän, kom ihåg sin skuld han, 100 kronor — och här har jag dem. Och nu vill jag att vi skola göra oss en glad afton. Tag på dig rocken, så fara vi till Djurgården!

VALTER. Och förtära en del af dina pengar?



CHRISTIAN. För fan, än se'n? Jag har ju fått dem så godt som till skänks. Vill du göra mig ledsen? För en enda gång kan du väl låta din gamle farbror vara wohlthäter, det händer, ta mig katten, inte så snart.

VALTER. Jag gör dig naturligtvis till viljes, när du önskar det. Men — det var sant! jag lofyade Linneus uttryckligen att vänta honom här och tillbringa aftonen med honom.

CHRISTIAN. Nå, då dröja vi tills han kommer och gå ut tillsammans.

VALTER. Det var väl, att du inte kom hem tidigare, annars hade din vanliga gifmildhet säkert förlodt dig till expenser.

CHRISTIAN. Hur så?

VALTER. Här var på eftermiddagen en ungdomsbekant och sökte dig. Han hette . . . vänta, jag skref upp hans namn och yrke. (*Tager en papperslapp på bordet.*) Frans Kullin, skådespelare!

CHRISTIAN. Åh, den narren! Nå, det var skada, att jag inte var hemma. Den stackarn hade kanske inte fått middag.

VALTER. Han är då mycket illa deran?

CHRISTIAN. I allmänhet har han det klent; för öfrigt är han den lyckligaste människa man kan tänka sig; kär i sig sjelf och orubblig i tron på sin förträfflighet som skådespelare.

VALTER. Ni hade varit kamrater, sa' han.

CHRISTIAN. Vid elevskolan, ja! Men han liksom jag saknade gnistan; han blef inte annat än en tarflig landsortsaktör, och jag slutligen en nödvändighetsartikel vid den teater, der mina stoltaste drömmar vuxit upp och ramlat; en stackars sufflör med klena inkomster och ringa tack för sin möda.

VALTER. Min käre, gamle vän!

CHRISTIAN. Åh, jag är just inte att beklaga. Ser du, jag vågar säga, att jag alltid älskade konsten högre är mig sjelf, och det var min lycka. Svårare är det för den, som blott lefver för sin fåfänga och

som vid sitt misslyckande endast känner de stygn denna får . . . Stundom tänker jag dock, att det kanske äfven skulle lyckats mig att blifva konstnär.

VALTER. Fick du då aldrig på allvar pröfva dina krafter?

CHRISTIAN. Åhjo, någon gång, men i de flesta fall på orätt plats. Och så förlorade jag sjelfförtroendet och sjönk så småningom alltmer i denna glömska, hvarur man aldrig reser sig mera och blef den man du ser framför dig.

VALTER. Den bästa människa, den sannaste konstnärnatur, jag känner!

CHRISTIAN. Linneus låter vänta på sig. Vet du Valter! . . . det finnes ingen större njutning för mig än att sitta så här och prata med dig, under det du arbetar, och se hur dina bilder så att säga växa opp inför mina ögon . . . du skall gå framåt, min gosse — du skall bli stor — du är född med segerhufva . . . *(Under det han talar nickar han till och slumrar in.)*

VALTER *(betraktar honom)*. Aek, du präktige gamle! hur ädelsinnad, hur förnöjsam och god! den som kunde likna dig!

CHRISTIAN *(spritter till)*. Sa' du något? Ta mig katten, tror jag inte, att jag blifvit sömnig! *(han sluter ögonen)*. Valter går fram till soffan och betraktar honom stillatigande. I detsamma öppnas dörren och Linneus inkommer.)

### Sjette scenen.

DE FÖRRA. LINNEUS. MARY. OLGA.

VALTER *(vänder sig om, nickar åt Linneus och gör honom uppmärksam på den sofvande)*.

LINNEUS *(vänder sig utåt och säger)*. Stig på, mina damer! akta er bara att inte väcka er onkel, som tar sig en liten lur! *(Olga och Mary inkomma.)*

VALTER. Olga, Mary!

OLGA *(går fram och räcker honom handen)*. Goddag Valter: Vi ha inte kunnat motstå lusten att söka



upp dig för att inte behöfva stå i sämre dager inför dig, än vi förtjena. Är du ond på oss?

VALTER. Ond! hur kan du tro något sådant?

OLGA. Nå, då är allt bra. Jag har alltid tyckt om dig... ja, och det har Mary med, fastän hon nu står med munlås och inte vågar lyfta opp ögonen. — Derför vill jag inte, att vi längre skola leka kurra gömma med hvarandra, utan som goda vänner och släktingar visa hvarandra aktning och tillgifvenhet. Säg, går du in på det?

VALTER. Af hjertat gerna! (*fattar hennes hand*) och tack för din vänlighet!

LINNEUS. Bravo, fröken Olga, nu tycker jag om er! \*

OLGA. Högst smickrad! (*Ser sig omkring.*) Jaså! så här ser således en bildhuggares atelier ut. Vi ha sett din Psyke och den har förtjust oss, isynnerhet Mary. Jag finner blott en sak att anmärka vid den.

LINNEUS (*till Mary*). Jag väntade mig just det. (*till Olga.*) Bara en!

OLGA (*vänder honom ryggen*). Det direkta idealiserandets princip är för strängt tillämpad.

LINNEUS. Och det finner ni vara ett fel.

OLGA. Litet af nutidens realism tycker jag inte kan skada äfven inom skulpturen.

LINNEUS. Mycket rätt, mycket rätt! Psyke bör ha den allra näpnaste lilla cigarrett i handen, pincenez på näsan och ett exemplar af det omedvetnas filosofi framför sig.

OLGA. Ni är tråkig.

LINNEUS. Af födsel och ohindrad vana, min professor! Seså, nu ha vi väckt den slumrande.

CHRISTIAN. Åhå!... för tusan jag drömde, att jag var på bröllop — på ditt bröllop, Valter!

OLGA (*skrattande*). Och jag var brudtärna, inte sant? God morgon, farbror! (*Sätter sig bredvid honom i soffan.*)

CHRISTIAN. Hvad nu? Olga... och Mary, hvad blåser det för vind i dag? (*Han omfamnar dem.*) Och Linneus?

OLGA (*hviskande till honom*). Det är fråga om en sammansvärjning, du... inte mer och inte mindre.

CHRISTIAN. Hvad för slag?

OLGA (*drager honom mot dörren till venster*). Kom med mig hit in till dig! Jag har något att tala med dig om. Jag ensam.

LINNEUS. Under tiden går jag bort i en affär, och kommer sedan och hemtar damerna. (*Går till höger.*)

CHRISTIAN. Det här begriper jag inte!

OLGA. Tyst bara! (*Visar med en skålmaktig min på Mary och Valter.*)

CHRISTIAN (*med ett utrop af förvåning*). Ah! (*De gå till venster.*)

### Sjunde scenen.

MARY. VALTER.

MARY (*efter en paus*). Valter, kan du förlåta mig?

VALTER. Mary, du...

MARY. Kan du förlåta mig?

VALTER (*skyndar till henne*). O. Mary, du älskar mig!

MARY. Ja, af hela min själ!

VALTER. Och tror på mig?

MARY. Jag beundrar och tillber dig!

VALTER (*tutar hufvudet, mot hennes händer*). Ack, älskade, älskade! Hvad har framkallat denna förändring?

MARY. Sanningen, som öppnade mina ögon. Jag kunde inte längre tvifla på ditt rätta värde och skulle aldrig hafva gjort det, om du endast förr gifvit mig del af dina tankar och sträfvanden.

VALTER. Ack, jag vågade inte tro på mig sjelf, därför tog jag. Men nu är hvarje tvifvel och missförstånd borta, nu skall jag arbeta för att förtjena dig. (*Det knackar häftigt på dörren.*) Det knackar!



Gå in till farbror ett ögonblick! (*För henne till dörren*)  
Älskade, älskade Mary! du skall ju aldrig mera tvifla  
på mig?

MARY. Aldrig! (*Han trycker henne till sitt hjerta,  
hwarefter hon går.*)

### Åttonde scenen.

VALTER. THORSSON.

VALTER (*öppnar dörren; Thorsson inträder häftigt.  
Han är upprörd*). Farbror!

THORSSON (*efter ett ögonblicks tystnad, hvarunder  
han ser på honom*). Hvar är han?

VALTER. Hvem?

THORSSON. Min son!

VALTER. Ivar!

THORSSON. Ja, hvart har han tagit vägen?

VALTER. Hur skall jag veta...

THORSSON. Ni ljuger! Det är ni, som förderfvat  
honom och lockat honom till detta steg.

VALTER. Hvilket steg?

THORSSON. I går afton besökte han er, han har  
gjort det alla dagar; Schmetterling har sett det. Och  
förliden natt har han rest.

VALTER. Rest! — utan att underrätta er?

THORSSON. Liksom det skulle ha ingått i er fina  
plan. Ni vill således inte säga mig, hvart han tagit  
vägen?

VALTER. Jag vet ingenting derom.

THORSSON (*ironiskt*). Såå! Hvem skall då upp-  
lysa mig om all denna ovärdighet?

MARY (*från sidan*). Jag, min far!

THORSSON (*står ett ögonblick som slagen af åskan*).  
Mary! — här? (*han går med knutna händer mot Valter.*)  
Ah! — din usling!

MARY (*skyndar med ett utrop mellan dem båda; Thorsson  
hejdar sig*). För Guds skull, gör inte hvad du ångrar!  
(*Christian och Olga komma in och stanna öfverraskade i fonden.*)

THORSSON. Det var således inte nog, du eländige, med ett af mina barn? — du ville förstöra tvenne?

OLGA (*stiger fram*). Tre, pappa, jag är också här!

CHRISTIAN (*likaså*). Hos mig, min bror, det bör lugna dig!

THORSSON. Hvad vill det säga? Hvad göra ni här?

OLGA. Vi hafva kommit hit af egen fri vilja för att bevisa Valter vår aktning och vänskap. Han hade anledning att fordra det af oss.

THORSSON. Mycket rörande! Och det är du, som lånar din bostad till sådana möten, som tillåter dina brorsdöttrar, att på ett sådant sätt kompromettera sig med en...

CHRISTIAN. Seså, seså! Här är intet möte på förhand aftaldt, och hvad Valter beträffar, går jag i borgen för hans heder som för min egen. Behöfver du några vidare förklaringar, så framställ med lugn hvad du har att säga. Till en början vill jag veta, hur det hänger ihop med Ivars resa.

THORSSON (*tager ett bref ur fickan och räcker honom*). Se der! (*Christian läser det tyst med stigande förvåning*.) Den otacksamme, vanartige pojken! (*till Mary*.) Hvad vet du om hans beteende? — Svara! — men inga osanningar!

MARY. Jag har aldrig ljugit, pappa! Genast vid vår hemkomst från landet i höstas förtrodde Ivar mig, att hans ställning var förtviflad. Jag bad honom då upprepade gånger utan framgång att anförtro sig åt dig, som var så god mot honom. Slutligen, då jag hörde honom säga, att han, om han fortsatte det lif han förde, skulle blifva en förderfvad meniska, väckte jag hos honom tanken att resa, att genom en nyttig verksamhet i främmande land söka återvinna den sjelfaktning, han sade sig för alltid ha mistat. Nu har han följt mitt råd, efter hvad jag hör, men har inte sagt mig något derom.



THORSSON. Och du fann dig aldrig af din pligt uppmanad att omtala för mig hvad du visste?

MARY. Jo! men Ivar bad mig med en sådan ångest att inte nämna något hvarken för dig eller någon annan, jag skulle då störta honom i olycka och göra dig en sorg, som du inte skulle kunna bära.

THORSSON (*sätter sig ned och lutar hufvudet i sin hand*). Och hvart har han rest?

MARY. Det har jag ingen aning om.

CHRISTIAN. Jag anser, att du bör taga saken förståndigt, min bror. Ivars bref visar en bestämdhet i beslut, som jag aldrig förr märkt hos honom. Jag tror, att han handlat klokt, om också det kunde varit bättre, att han visat dig större förtroende.

THORSSON. Ah, hvad förstår du om den saken! Du vet inte, hvad jag offrat för denne son och hvad jag väntat mig af honom som gengäld derför. (*Vänder sig till Valter.*) Och ni, lycksökare! som nästlat er in i mitt hus för att sprida olycka och förderf derinom! Mina pengar leka er i hågen, men ni skall aldrig ha den glädjen att se er lystnad tillfredsstäld. Om min dotter blifvit så glömsk af sina pligter, att hon fäst sitt hjerta vid er, skall jag nog veta bota hennes svaghet, eller, om det inte lyckas, förskjuta henne och göra henne arflös. Få se, om ni då har lust att äkta henne. Och nu torde ni, mina unga damer, med mig lemna detta ställe, der jag förbjuder er att någonsin mera sätta er fot.

CHRISTIAN. Ännu ett ord, min herr bror —

VALTER (*som ställer sig mellan Thorsson och utgångsdörren*). Förlåt mig, nu är det min tur att tala! Och ni måste höra mig. — Hvad Ivar beträffar, kan jag försäkra er, vid min heder, att jag hvarken vetat af eller sökt framkalla det beslut han satt i verket. Er tyske kontorist har äfven i nu föreliggande fall, som jag väl kan fatta, skändligen beljugit och förtalat mig.

THORSSON. Det är inte sannt! Schmetterling är en hedersman!

VALTER. Hvad Mary beträffar, vill jag öppet tillstå för er, att jag älskar henne och att jag i all min lefnad skall välsigna henne för den kärlek, som jag sedan en stund vet hon skänker mig tillbaka. Men jag har ej tagit ett steg för att närma mig henne, sedan den dag jag lemnade ert hus. Ni tviflar på, att jag skulle taga henne till hustru, om hon ingenting egde. Här säger jag er, fritt och öppet, att jag, om hon arflös eller förskjuten ville blifva min, skulle anse det för den största sällhet på jorden. Aldrig skall hon dock för min skull beröfras er ömhet och ert jordiska goda och aldrig skall jag mottaga hennes hand, förrän ni sjelf, af egen drift kommer och erbjuder mig den. — Nu har jag talat ut och vill inte hindra er att gå härifrån.

THORSSON (*kallt*). Det var hög tid, ty mitt tålmod har nått sin gräns. (*Till Mary och Olga*.) Kom! (*går*).

OLGA. Adjö farbror! (*skakar hand med Valter*.) Lita på min vänskap, Valter! (*går*).

MARY (*stannar i dörren ett ögonblick*). Gud välsigne dig, min älskling! Hoppas! (*Hon kastar en slängkyss till honom och följer de öfriga. Valter skyndar till den slutna dörren, mot hvilken han med knäppta händer lutar sitt hufvud.*)

*Ridån faller.*



## Fjerde akten.

*Ett rum hos grosshandlaren. Soffor, bord och fåtöljer vid båda avantscenerna, dörrar i fonden och på sidorna.*

## Första scenen.

LINNEUS. BERTHA (sittande till höger).

BERTHA. Ack, Gud ske lof, att ni kom, herr doktor! Dessa sorgens och pröfnings dagar skulle beröfva mig förståndet, om jag inte hade er. Min bror har inte varit sig lik sedan den olycklige gossens afresa, som jag också trodde skulle lägga mig i grafven.

LINNEUS. Men nu ha vi ju allt godt att vänta från det hållet. Vi veta, att han är i Marseille och att han med allvar tyckes arbeta på det affärskontor, der han tagit anställning. Ni skall få se, att er bror tröstar sig nog snart öfver den misräkning han gjort rörande Ivars framtida bana. Nå, hur är det med fröken Mary?

BERTHA. Hon vägrar alljemt att lyda sin far och säger, att hon aldrig skall gifta sig mot hans vilja, men att hon heller aldrig skall kunna räcka sin hand åt Schmetterling, som nu är min brors ögonsten och blifvit snart sagdt allrådande på någon tid. Min bror har gifvit henne åtta dagars betänketid och den tiden går tillända i dag. — Jag fruktar

det värsta, om hon inte ger vika. Min bror har fast beslutit, att förlofningen skall ske i morgon.

LINNEUS. Vi skola göra allt hvad vi kunna för att hindra en sådan olycka. Er brorson kommer hit i dag; det var ingen lätt sak att förmå honom dertill. Endast fröken Marys bud, att det gälde hennes och kanske allas er välfärd, kunde förmå honom att sätta sin fot här i huset. Ni står ju fast vid, att hon får se honom?

BERTHA. Jag måste väl, då det är nödvändigt. Jag kan väl lita på att allt det goda, ni sagt om honom, är sant?

LINNEUS. Fullkomligt!

BERTHA. Säg mig upprigtigt: är hans yrke bara inte idel fäfänglighet och flärd?

LINNEUS. Hur kan ni tänka något sådant? En konst, som har till mål att pryda våra Gudstempel och palatser med föremål, ämnade att hos oss framkalla endast rena och upphöjda känslor. Nej, ni kan vara alldeles lugn.

BERTHA. Må så vara då.

LINNEUS. Och nu den sista frågan! Hur är det med er yngre brorsdotter?

BERTHA. Olga? ... det olycksbarnet! Hon hvarken äter eller sofver. Den välsignade examen, som hon inte kunde gå igenom, gör henne bestämdt *alldeles* tokig. Det är Guds straff, som är öfver detta hus, det är säkert det! Hur skall det sluta?

LINNEUS (*tröstande*). Väl, hoppas jag. — Ah, se der ha vi fröken Mary!

### Andra scenen.

DE FÖRRA. MARY.

LINNEUS. God morgon, min fröken! (*fattar hennes båda händer.*) Så blek ni ser ut! Mod! Jag har talat med Valter, och han har lofvat komma på den tid ni bestämt.



MARY (som darrat lindrigt vid nämmandet af Valters namn). Tack! Vill tant tillåta mig att ensam få taga emot Valter, då han kommer?

BERTHA. Hvad tänker du på, kära barn! Det passar inte!

MARY. Jag skulle inte begära det, om jag inte ansåg det nödvändigt.

LINNEUS (sakta till Bertha). Gör som hon önskar!

BERTHA. Nå i Guds namn då! Jag tror det är världens yttersta dag, som nalkas. Jag låter göra med mig hvad som helst. Men tänk, om min bror kommer hem!

LINNEUS. Det är omöjligt. Han har ju rest bort på två dagar och kan inte vara här förrän i afton. — Men nu skulle jag också å min sida vilja tala med er andra brorsdotter. Jag tror det skulle göra henne godt, att jag finge träffa henne.

BERTHA. Ja, den som bara kunde få henne ur sitt rum. Hon går derinne fram och tillbaka, fram och tillbaka. Om du Mary skulle försöka! Men då går jag min väg, ty så snart hon får se mig, rymmer hon sin kos. Kom in till mig, herr doktor, när ni går, och låt mig höra, om ni lyckats få någon makt med den förhärdade flickan.

LINNEUS. Jag skall inte försumma att låta er veta det.

BERTHA. Tack! Ni är vår skyddsengel, kära doktor! (går i fonden.)

### Tredje scenen.

LINNEUS. MARY. Sedan OLGA.

MARY (går till Olgas dörr). Olga, vill du komma ut ett ögonblick?

OLGA (öppnar dörren efter ett ögonblicks paus. Hennes toilett är vårdslös, håret i oordning samt fingrarne nedbläckade. I handen har hon en penna). Hvad vill du? (får syn på Linneus och ämnar gå igen.)

MARY (*håller henne tillbaka*). Stanna ett ögonblick! doktorn har något att säga dig.

OLGA. Släpp mig, låt mig gå!

LINNEUS. Bara några minuter. Jag ska inte uppehålla er länge.

OLGA. Jag vill ingenting höra. (*Hon sliter sig lös och närmar sig dörren.*)

LINNEUS. Om ni går er väg, så tror jag, att ni är rädd.

OLGA (*stannar*). Rädd!... Ni tar miste. Och till bevis derpå stannar jag. Var så god och tala!

LINNEUS. Hvad tror ni väl jag vill er!

OLGA (*kastar sig vårdslöst på en stol vid bordet till venster utan att se på Linneus*). Hvad vet jag? Uttrycka er skadeglädje öfver mitt misslyckande i examen. Tala ni! jag är beredd på hvad som helst af er finkänslighet.

LINNEUS (*sakta till Mary*). Lemna oss en stund ensamma! (*Mary går till höger*). Ni tager fel, då ni anser mig nog lägsinnad att kunna visa någon skadeglädje öfver den motgång någon lidit, äfven om jag, som nu, skulle anse den vara sjelfförvållad och välförtjent. (*Olga reser sig häftigt upp*). Hör mig först! Jag vill till en början förebrå er, att ni hängifver er på detta sätt åt en fruktlös och klandervärd grämselse, i stället för att af det skedda hemta en nyttig lärdom, och framför allt, att ni i ögonblick som detta, då alla edra närmaste hafva behof af stöd och hjälp, endast tänker på er sjelf, i stället för att kärleksfullt bistå dem och söka förekomma den olycka, som står för dörren.

OLGA (*står ett ögonblick stilla, brister derefter i gråt och vill skynda ut. Linneus ställer sig i hennes väg*). Släpp mig fram!

LINNEUS. Inte ännu!

OLGA. Ni har ingen rättighet att qvarhålla mig mot min vilja. Det är inte ridderligt af er.



LINNEUS. Dröj litet, jag ber er derom! Det är en vän med ert sanna väl till syftemål, som önskar, att ni skall höra honom. Ni har aldrig förstått mig rätt, fröken Olga. Jag ogillar inte en kvinnas ädla sträfvanden att odla sitt vett, anser inte hennes själ mindre mottaglig än mannens för kunskapens väl-signelserika inflytande; långt derifrån. Men hvad jag ogillar och klandrar såväl hos man som kvinna, det är detta brådmogenhetens öfvermod, som tror sig ofelbart fatta allt, sätter sig till doms öfver allt, då det i sjelfva verket begriper intet, minst sin egen beklagansvärda blindhet eller fara. Jag har sett nog af det under min studietid hos äfven begåfvade naturer och jag återfinner det hos er. Det har gjort er sjelfkär och ofördragsam, det är på väg att förderfva den qvinlighet, som under alla lifsförhållanden är ert köns högsta prydnad och behag. Det har framkallat den motgång, ni nu rönt och för hvilken ni bör tacka Gud i stället för att för-tvifla.

OLGA. Jag har arbetat flitigare än många af dem, som blefvo godkända i examen, och anser mig ha rätt i att tro mig orättvist behandlad.

LINNEUS. Häri misstager ni er. Ni har läst mycket, det medger jag, men huru har ni läst? Jo, planlöst och utan att akta på edra lärares råd och fingervisningar. Ledd af begäret att vilja synas veta mera än alla andra, har ni läst likt och olik t utan att rätt smälta något. — Men den sanna kunskapen är ingen lättsmält ostra, som man kan sluka hel blott man öppnar munnen; den är ett väldigt träd, hvars topp sträcker sig i det oändliga; dit våra blickar inte nå, men till hvars lägre grenar ett helt lif af oförtröttadt arbete i kärlek och i ödmjukhet, på sin höjd kan lyfta oss, svage dödlige. Känner ni er, sedan ni först fattat detta rätt, ha mod att ärligt börja att arbeta i sanningens tjänst och bedt Gud om krafter dertill, egna er då deråt med hela er själ och ni skall finna det lärdomsprof

lätt nog, som ni nu ej var vuxen och bortom hvilket vetenskapsmannens lärlingsår först verkligt begynna. Men känner ni inte den styrka hvarom jag talade, slut då till edra böcker och vänd er till de värf, som af åldern varit qvinnans mål, och som ställer mäktiga fordringar äfven de, på ert hjerta och förstånd. Det var detta jag önskade säga — och nu vill jag inte längre uppehålla er, göm hvad jag sagt i ert minne. Ni skall en dag erkänna för er sjelf, att det låg sanning deri! (*han tager sin hatt och går uppåt fonden.*)

OLGA (*som under det han talat stått orörlig*). Hvarför har ni inte förr talat så till mig?

LINNEUS. Det har jag många gånger gjort, men ni förstod mig inte eller ville inte förstå mig.

OLGA. Men nu förstår jag er. Jag vet inte, hvad det är, som försiggår med mig. Jag känner mig inte längre sådan som jag var, och jag blyges öfver mitt högmod och min dårskap. (*Hon sjunker ned på en stol vid bordet till höger.*)

LINNEUS. Det är ert bättre jag, som talar. Jag visste väl jag, att det förr eller senare skulle taga ut sin rätt. Och nu, då jag finner er så till sinnes, vågar jag framställa en bön till er.

OLGA (*ser upp*). En bön?

LINNEUS (*som närmat sig hennes stol*). Vill ni tillåta mig att blifva er lärare?

OLGA. Ni skulle —?

LINNEUS. Det ligger intet öfvermod, ingen lust att förödmjuka i min anhållan, endast det varmaste intresse, den innerligaste önskan att få vara er nyttig på något sätt.

OLGA (*som under hans tal fått se sin bild i spegeln och långsamt men oförmärkt bringar sitt hår i mera ordnad skick*). Ni skulle verkligen vilja åtaga er mig?

LINNEUS. Med förtjusning, om jag visste att det inte misshagade er.

OLGA. Hur har jag inte misskünt er! Tack! (*hon räcker honom handen.*)



LINNEUS. Då börja vi i morgon dag. Ni skall få se, att vi skola lyckas. Ivar hade hvarken eder arbetskraft, edra kunskaper eller ert goda minne, men det gick ändå.

OLGA (*som satt upp sitt hår och ordnat sitt yttre*). Nu vill ni förderfva mig med smieker, sedan ni nyss strängt gått tillrätta med mina fel.

LINNEUS (*betraktar henne*). Jag säger er blott hvad jag tänker. — Så der ja! nu är ert yttre sig likt igen. — Men till något annat! Sedan vi nu äro på det klara i den första punkten, har jag ytterligare en bön till er.

OLGA. Låt höra.

LINNEUS. Ni måste lofva mig att blifva min bundsförvandt i att söka hjälpa er syster ur hennes ledsamma läge.

OLGA. O, kan ni tvifla på det! Hvad skall jag göra?

LINNEUS. Uppmuntra er syster till ståndaktighet i sin vägran, lägga märke till allt hvad som tilldrager sig här. Framförallt skall ni gifva noga akt på Schmetterling. Jag söker efter fast tag i denna hala ål för att befria oss från honom och hans anspråk, och tror mig vara på väg just nu att finna ett... Der kommer fröken Mary.

#### Fjerde scenen.

DE FÖRRA. MARY från höger.

OLGA. Ack Mary, älskade syster! hur elak och sjelfvisk har jag inte varit. Men nu är jag en annan menniska eller skall åtminstone försöka blifva det. — Var vid godt hopp, Mary! Vi tre skola tillsammaus arbeta på din lycka.

MARY (*ser sig omkring*). Ack, mina vänner! Gören ingenting, jag ber er derom, som kunde bringa oss i ännu större förvecklingar! Mitt öde ligger i Guds hand. (*Kysser Olga*.) Tack för din vänlighet, och äfven ni herr doktor; — men tänken på hvad jag

sagt! Och nu måste jag bedja er lemna mig ensam. Jag väntar Valter hit om en stund, och måste tala med honom utan vittnen.

LINNEUS. Godt! Låt inte nedstämma er, min fröken! Er far skall nog ge med sig. (*sakta.*) Er syster förehar något, som hon söker dölja, jag har aldrig sett henne sådan som i dag. (*Olga går fram och kysser Mary på pannan, samt går sedan i fonden med Linneus.*)

### Femte scenen.

MARY. *Sedan* SCHMETTERLING.

MARY (*står ett ögonblick stilla, går sedan upp till fonddörren, ser utåt och stänger derefter dörren med feberaktig häftighet. Derefter går hon till venstra bordet, der hon nedsjunker på en stol med händerna knäpta öfver sitt ansigte. Schmetterling, från höger, ser sig försigtigt omkring och stiger in. Mary spritter till vid Schmetterlings inträde, och reser sig, stödjande sig med handen mot bordet.*)

SCHMETTERLING. Äre vi ensam?

MARY. Ja, ingen skall störa oss.

SCHMETTERLING. Och er kusin kommer hit, som ni lofvade?

MARY (*knapt hörbart*). Ja! (*efter en paus hvarunden hon söker tillkämpa sig fattning.*) Herr Schmetterling, då vi sist talade vid hvarandra, sade ni mig, att ni hade i edra händer ett papper, hvars framvisande skulle hafva till följd, att min bror blefve stämplad som brottsling, straffad af lagen; något som min far aldrig skulle öfverlefva. Dertill skulle en fläck af vanheder fästas vid vårt namn, som aldrig skulle utplånas. Var det inte så?

SCHMETTERLING. Jo, jo! ni behefver inte upprepe hvad...

MARY. Hör vidare! Ni visade mig detta papper; det var en vaxel på en ganska liten summa, utställd af min bror och accepterad af en person här i staden, som har affärer med min far, inte sant?



SCHMETTERLING. Micke rätt, men...

MARY. Denna sednare namnteckning var falsk, sade ni?

SCHMETTERLING. Ja, och jach påstår det ännu.

MARY. Vill ni ännu en gång visa mig vexeln?

SCHMETTERLING. Micke gerne! (*tager fram vexeln ur sin plånbok och visar henne den.*)

MARY (*tager ur sin ficka flera bref*). Jag har Vårrens namnteckning och vill sjelf jemföra. (*Hon breder ut brefven på bordet till höger och vill taga vexeln. Schmetterling håller fast densamma.*) Fruktar ni, att jag skall beröfva er den?

SCHMETTERLING. O nej, visst icke! Aber, det er ett micke dirbart papper fer mich.

MARY (*ser på honom föraktfullt*). Ja, i sanning! ... mycket dyrbart för er (*med en djup suck*), och för mig också!

SCHMETTERLING (*går på andra sidan om bordet och lägger brefvet jemförande bredvid vexeln*). Ni ser, det er icke den ringeste likhet.

MARY. Nej, ni har rätt!

SCHMETTERLING. I schtället kan hvar mensch tidligt se, att namnet er skrifvet af er brors hand. Upprichtich sagdt, var er bror inte så litet drucken, ner han lemnede den till mich, om det kan treste er något.

MARY. Och ni var nog låg att begagna er deraf?

SCHMETTERLING. Ja! hvad schkulle jach gere... Ni ser nu, att det var mich till nytte.

MARY. O, hur afskyvärdt! Men hur kan ni bevisa, att ni inte ljuger, att ni inte sjelf skrifvit detta papper?

SCHMETTERLING. Detta bref från er bror, ni ser det er från Marseille och af färsk datum. (*Mary läser brefvet.*) Nå, was sagen Sie?

MARY (*döljer sitt ansigte i sina händer*). O min Gud, min Gud!

SCHMETTERLING. Och hvad beschluter ni nu?

MARY. Jag lofvar att göra allt utom att blifva er hustru. Min bror erbjuder er pengar, jag vill göra detsamma. Mitt moderne skall ni få, samma dag jag blifvit myndig, och om det inte är tillräckligt, skall nog min syster göra samma uppoffring. Låt detta tillfredsställa er och lemna mig denna olycksaliga vaxel, hvars tillvaro aldrig får blifva känd af min staccars far.

SCHMETTERLING. Jach har sagt er mitt pris derför och tager inte någet annat.

MARY. Det kan inte vara ert allvar. Ni kan inte vilja tvinga en qvinna att tillhöra er, som inte älskar er, som är fästad vid en annan.

SCHMETTERLING. Jach vet det, men det är endast ett skäl till, att ni skall gifte er med mich.

MARY. Aldrig!... Jag vill anförtro mig åt Valter; han skall skydda mig och oss alla. Ni skall inte våga att sätta er hotelse i verket.

SCHMETTERLING. Ni tror att jach schämter. Nå, gör som ni vill! Jag tvår mine händer. (*Går uppåt.*)

MARY. Hvad har jag då gjort er, att ni vill göra mig så utsägligt olycklig? Hvad kan ni väl vänta af ett äktenskap med en person, som ni fästat vid er genom en handling af det mest upprörande tvång. Ni älskar mig, vill ni säga? Derom kan ni aldrig öfvertyga mig; då skulle ni ej kunna handla så mot mig.

SCHMETTERLING. Hvat jach kan vänta mich af ett äktenskap med er, fråger ni? "Himlen sjelf på jorden" kudomliche! och micket annat godt. — Ser ni, jach har icke så litet af hvad ni kaller ehrlystnad. Man har länge nog sett mich öfver axeln; ett giftermål med dottern till en af de fernemste affärsmän i Stockholm skulle skänka mig den position jach önsker. Beschluta er ni derfer nu, att i morgon fire vår lofning, eller, vid den lefvande Guden, schwär jach inte, att jach går till er far och säger honom allt.

MARY. Och ni tror att han...



SCHMETTERLING. Han sehkall till hvad pris som helst köpe tystnad med den hele sak. — Ni ser således, att ni måste gere ert val... aber gleich... nu strax, tiden skynder.

MARY. Nej, det är omöjligt... jag kan inte, jag kan inte!

SCHMETTERLING. Kodt!... Så farväl!

MARY (*i högsta ångest*). Herr Schmetterling, var barmhertig! Gör oss inte olyckliga! Ni kan inte vilja det!

SCHMETTERLING. Jach er icke en sådan un mensch, som ni vill gere mich till. Vi skola noch blifve lickleige, pare ni lärt känne mich.

MARY. Aldrig, aldrig!... Haf medlidande med en stackars olycklig flicka! ni ser, jag är i förtviflan.

SCHMETTERLING (*med en acelryckning*). Es thut mir weh! aber jach kan inte hjelpe.

MARY. Ah, ni är utan hjerta! — Må Gud förlåta er... och må han äfven förlåta mig, hvad jag nu gör! — Gif mig det der papperet och jag lofvar att gå in på hvad ni fordrar — att bli er hustru — till namnet. — Mer kan ni inte begära af mig.

SCHMETTERLING. Ak, mere begär jach inte! Ni lofver att blifva min i morgon?

MARY. Ja!

SCHMETTERLING. Och att gifve er kusin ett beschtämdt afslag, när han kommer... Låte honom vete, att han ingenting har att vänte af er?

MARY. Ja, ja! — O min Gud, min Gud!

SCHMETTERLING. Kodt, då er jach nöjd och sehkall lemne er vexlen i samme stund vi vexle ring.

MARY. Nej nu, nu strax fordrar jag den.

SCHMETTERLING. Unmöglich... aber seden! (*det ringer.*) Det ringer! det är er kusin! Kom ihåg hvad ni schwurit! (*går till höger.*) Nu sehkall jach frässe af att se, huru hans Hochmuth sehkall falle tum fer tum, tills han inte er värd ett ere.

## Sjette scenen.

MARY. Sedan VALTER.

MARY (*knäpper förtviflad sina händer och trycker dem hårdt mot sitt bröst. Hon vacklar till fionddörren, som hon med ena handen läser upp och stödjer sig der- efter mot dörrposten*).

VALTER (*från fonden*). Goddag, älskade Mary! (*Kysser hennes hand*.) Min Gud, hvad är på färde! (*han för henne ned till höger på framscenen*.) Så blek du är! hvad har händt? Hvad har du att säga mig?

MARY. Först vill jag bedja dig, att du hör mig med lugn, och att du, sedan du vet hvarom frågan är, inte dömmar mig för strängt.

VALTER. Mary, du gör mig orolig! hvad menar du?

MARY. Jag vet att mina ord komma att vålla dig en djup smärta, men förlåt mig det! Jag kan inte handla annorlunda än jag gör. — Du får inte mera tänka på möjligheten af en förening mellan oss, Valter. Du måste upphöra att älska mig.

VALTER. Hvad är detta? . . . "upphöra att älska dig!" du är sjuk, Mary, du vet inte hvad du säger.

MARY. Jag är fullkomligt frisk och vid mina fulla sinnen. Min far skall aldrig samtycka till vårt giftermål, han ändrar aldrig hvad han en gång beslutit. Jag är uppfostrad i dessa, numera kanske gammalmodiga, men för mig icke mindre heliga begrepp om barnens pligter mot sina föräldrar, och jag kan inte strida mot min fars önsknings, utan böjer mig därför.

VALTER. Du vill väl inte säga mig, att du samtyckt att gifta dig med denne lycksökare, som din far föreslagit dig? Det kan du inte.

MARY. Om min far fortfarande fordrar det, måste jag göra det.

VALTER. Måste — måste! ah, det går omkring i mitt hufvud — jag kan inte tänka redigt. — Nej,

*Ungdom.*



nej! det är ett skämt af dig; du vill sätta mig på prof?

MARY. En så grym lek skulle jag aldrig tillåta mig. Jag talar allvarsamt med dig, så allvarsamt som om jag stode inför Gud.

VALTER. Ah! Och inför hans ansigte kan du säga mig, att du vill uppföra vår kärlek, uppföra din lycka för att lyda din far! Det är ju vanvett, det är ett brott att så uppfatta den barnsliga lydnadens pligter!

MARY. Jag upphäfver mig ej till domare öfver min far, och jag gör endast, hvad mitt samvete i denna stund gillar.

VALTER. Har ditt samvete då inte tillhviskat dig, att du har skyldigheter mot mig, att du lofvat mig din kärlek och tro? O Mary, Mary! tänk på hvad du gör! akta dig att handla, ledd af en missförstådd pligt: "långa år få gälda hvad stunden brutit."

MARY. Jag väntar ingen lycka... men mitt beslut står fast och jag ber dig därför att återge mig de löften, jag gaf dig, samt att skänka din kärlek åt någon, som bättre förtjenat den än jag och som är i stånd att göra dig så lycklig, som du är värd att blifva.

VALTER. Ah! Du har aldrig älskat mig, Mary, det inser jag nu, annars skulle du inte begära sådant. Den bekännelse, du en gång gjorde mig, kom från läpparne och hade ingen rot i ditt hjerta.

MARY (*med utbrott*). Valter! — (*sansar sig.*) Hvad jag *då* sade dig var sanning, jag bedyrar det; men om jag hade anat då, hvad som nu blifvit visshet, hade inte ett ord deraf blifvit uttaladt!

VALTER. Nej, nej! jag tror dig inte! O, Mary, Mary! du har några skäl, som du inte vill säga mig. Du döljer något, — mitt hjerta säger mig, att du inte kan vara så ombytlig, så svag, så litet fästad vid mig... Säg, säg att du fört mig bakom ljuset! — Du ser, att jag förtviflar, om du fortfarande söker öfvertyga mig, att det ligger sanning i hvad du sagt.

MARY (*med ansträngning*). Jag kan inte taga tillbaka hvad jag nu yttrat — får det — vill det inte heller och jag upprepar på nytt och alltid: glöm mig som ovärdig din kärlek! Förlåt mig, att jag tanklöst lekt med ditt hjertas frid! Och döm mig så mildt du kan.

VALTER (*efter ett ögonblicks paus, hvarunder han stått som förintad*). O min Gud, min Gud! det är då sant! — Jag känner mig i denna stund som en man, hvilken nyss egde hvad högst hans hjerta kunde önska, men som sett ett fjellskred i ett ögonblick begrafva och rycka med sig allt, hvarför han sträfvat här i lifvet... intet som lägger sin tröstande hand på mitt sår, intet som förmår att med en gnista af hopp lyfta min blick mot höjden. Ah! — Förlåta dig, sade du... ja, det kan jag — glömma dig... det kan jag aldrig. Den bild, som omedvetet och tjusande tog min Psykes drag i leran under min hand, kan jag inte sönderslå, den är för djupt inpräglad i mitt hjerta att någonsin kunna ryckas derur. Farväl Mary, blif lycklig, om du kan det, och förlåt mig, att jag, om också endast för ett ögonblick, vållat dig någon oro. Farväl! (*Skyndar ut i fonden. Mary står ett ögonblick stilla, ger sedan till ett utrop och vill följa honom, men sjunker vid fonddörren maktlöst ned med hufvudet och öfver kroppen stödd mot en stol.*)

SCHMETTERLING (*kommer efter ett ögonblick försigtigt in. Går fram till Mary. — I samma stund kommer Olga i fondörren, men stänger den hastigt, då hon ser Schmetterling*). Kudomlige! herzlich... (*Mary reser sig upp, stöter hans hand tillbaka med ett utrop af afsky, brister i konvulsivisk gråt och skyndar ut till venster.*)

SCHMETTERLING (*ser efter henne*). Ah, det går snart efer. I morgen är hon min... wenn der Teufel mir nicht einen schlechten Putz spielt. (*Går till höger.*)



## Sjunde Scenen.

OLGA (*från fonden, der hon observerat det sist passerade i dörröppningen*). VALTER.

OLGA (*går sakta till dörren hvarigenom Schmetterling gått ut*). Han går sin väg! Ack, Valter, hur lyckligt, att jag mötte dig! (*Går till Marys dörr*.) Mary, Mary! hon har stängt in sig och vill inte höra mig!

VALTER, Schmetterling här . . . Och han har kanske lyssnat på hvad som tilldrog sig mellan Mary och mig. Hon kunde ha hjerta att säga mig allt detta, så att han hörde det. Det hade jag ändå aldrig trott.

OLGA, Nej, nej! det har hon inte gjort med vett och vilja. Tro mig, när jag säger dig, att Mary älskar dig ännu. Denna plötsliga omkastning är inte naturlig. Ännu i förrgår vägrade hon bestämdt att lyda pappa och sade, att hon aldrig skulle göra det.

VALTER. O, om det vore sant! . . . Ja, ja, det måste vara så! Jag var en narr, som så kunde låta föra mig bakom ljuset. Hvar finna knuten till det nät, hvare den listige skurken fångat oss? . . . Ah! — om Linneus skulle ha rätt! . . . att jag inte tänkte på detta genast! Jag måste söka upp honom!

OLGA. Doktorn? Han är hos tant Bertha, om han inte just nu gått sin väg. Men säg mig, hvad tänker du göra?

VALTER. Jag vet ingenting bestämdt, men skall nog snart skaffa mig visshet. Vaka öfver Mary, Olga! Säg henne, att jag inte tror hvad hon nyss sade mig, och att jag aldrig tillåter, att hon uppoffrar sig, ty nu känner jag, att så är förhållandet. — Och den känslan skall gifva mig kraft att kämpa för oss båda. Farväl! (*Går i fonden, Olga följer honom till dörren*.)

*Ridån faller.*

## Femte akten.

*Samma dekoration som i fjerde akten. Skriftyg och papper på bordet till höger. Fondörrarne stå öppna under hela akten.*

### Första scenen.

LINNEUS. OLGA

LINNEUS. God morgon, fröken! Er tant fick väl det bref jag skref för att lugna er i går afton?

OLGA. Ja, tack för det! Men jag har ändå inte kunnat sofva i natt för oro och bekymmer och har väntat er i dag med den största otålighet.

LINNEUS. Nå, nu kan jag stilla er oro! Allt har gått förträffligt. Vid hemkomsten, strax efter det smärtsamma uppträdet mellan Mary och Valter i går, fann er kusin ett bref från Ivar på sitt bord.

OLGA. Från Ivar!

LINNEUS. Ja, ett bref fullt af vänskap och förtroende. Vi telegraferade genast och underrättade honom om sakernas ställning och fingo båda svar. Innehållet i det telegram jag erhöll, sammanlagdt med hvad jag, genom undersökningar på annat håll, sedan fick veta, förskaffade mig sådana upplysningar, att jag nu är fullt rustad att bjuda vår motståndare spetsen. — Valter kommer efter hit, så fort han erhållit några för vår sak högst viktiga upplysningar af en person, som han gått att uppsöka. Hvar är er far?

OLGA. Han är dernere och tager emot den deputation, som å handelskårens vägnar infunnit sig att gratulera honom på hans födelsedag och inbjuda honom till en större offentlig middag på Grand Hôtel. Jag



var för orolig att kunna stanna der, och smög mig hit upp för att se efter Mary och vänta på er. (*Man hör röster utanför.*)

LINNEUS. Ah, der kommer er far! Det faller sig just som jag önskade det. Gå in, trösta er tant, och var vid godt mod!

OLGA. Er glada förtröstan inger också mig hopp, och jag är inte längre så orolig som nyss. (*Linneus för henne till högra sidodörren.*)

### Andra scenen.

LINNEUS. THORSSON *från fonden.*

THORSSON (*strålande glad*). Ah, det är ni doktor! Välkommen!

LINNEUS. Jag kommer för att frambära min lyckönskan på er hedersdag, herr grosshandlare!

THORSSON. Tack! Det var vänligt af er, att inte förgäta den. Nu stannar ni hos oss. För tusan! ni är ju en gammal vän och så godt som medlem af familjen.

LINNEUS. Den hedrande titel ni ger mig, kunde aldrig vara mig mera kärkommen än just nu, då jag ville bedja er med tålmod höra mig i en grannlaga och högst vigtig sak.

THORSSON. För tusan! så allvarsam ni låter. — Nå, tänk er hvilken oväntad ära man gör mig. Man vill hugga min byst i marmor och ställa upp den på börsen.

LINNEUS. Jag vet det. Nå, ni ger väl ert samtycke dertill?

THORSSON. Det tror jag det. Det vore ju i högsta grad otacksamt af mig, om jag vägrade något sådant.

LINNEUS. Vet ni händelsevis åt hvilken lofvande ung konstnär, man erbjudit utförandet af detta arbete, som skall bevara er bild till efterverlden?

THORSSON. Nej!

LINNEUS. Åt ingen mer och ingen mindre än er brorsson.

THORSSON. Valter?

LINNEUS. Just han. Men han har tyvärr bestämdt vägrat att åtaga sig uppdraget.

THORSSON. Deri gjorde han rätt. Jag tilltrorde honom knappt så mycken grannlagenhet.

LINNEUS. Ni bedömmar honom oriktigt i detta som i många andra fall.

THORSSON. Såå, han har lyckats intaga er också till sin fördel.

LINNEUS. Som han skall göra med hvar och en, som lär känna honom och inte beherrsкас af förut fattade fördomar.

THORSSON. Det skulle glädja mig, om jag finge orätt i mina tankar om honom. Hans lif, innan han kom hit till Sverige, lemnar dock inte så synnerligen stora garantier för, att han skall framhärda så som han, efter er utsago, nu lär ha börjat.

LINNEUS. Och ändå har han, just under den tid ni påpekar, vunnit ett offentligt erkännande, som mången skulle afundas honom. Efter krigets slut blef han för visad tapperhet, af franska republiken utnämnd till riddare af hederslegionen, fastän han aldrig gjort anspråk på rättigheten att bära densamma.

THORSSON. Ni öfverraskar mig...men nog om honom...Det torde hända att jag framdeles, sedan Mary väl är gift, och om han visar sig förtjena det, åter öppnar mina dörrar för honom, men dessförinnan blir allt på samma fot oss emellan...Hvad var det ni ville säga mig nyss och som vi afbröto?

LINNEUS. Det är en sak, som rör edra enskilda familjeintressen.

THORSSON. Jag förstår! Det rör min vanartige son — det är Ivar, ni syftar på.

LINNEUS. Nej, inte precis! Han är dock nära förbunden med saken i fråga och jag måste börja med att tala om honom. Ni känner ju, hvilka Ivars för-



troligaste umgängesvännen på sista tiden vid glaset och spelbordet voro?

THORSSON. Ni menar Rudenstjerna och Nordén.

LINNEUS. Ja. Den ena af dem sitter för närvarande häktad för bedräglig konkurs.

THORSSON. Ja, jag har hört det.

LINNEUS. Den andre sköt sig i går en kula för pannan, för att undgå ett kanske ändå värre öde.

THORSSON. Hvad säger ni?

LINNEUS. Så är det verkligen. Er son hade en tredje umgängesvän, lika farlig för honom som de båda andra, ... hvem tror ni väl, att han var?

THORSSON. Det känner jag inte.

LINNEUS. Ingen annan än den man ni ämnar skänka er dotter åt.

THORSSON. Schmetterling! ... Der har ni råkat på villospår. Ni känner inte den mannen, doktor.

LINNEUS. Jag påstår, att han begagnat sig af Ivars svaghet till sin egen förmån, lånat honom pengar och härigenom mest varit vållande till er sons förvillelser, från hvars sorgliga följder en i tid vaknad eftertanke, understödd, ja kanske väckt, af er dotter Mary, räddade honom, innan det blef för sent.

THORSSON. Jag känner fullkomligt det förhållande, hvori min son och min blifvande måg stått till hvarandra. Att han i något tanklös välmening lånade Ivar litet penningar, vet jag, men vet också, att han upphörde dermed i samma stund han lärde känna min sons dåliga vanor och det missbruk han gjorde af penningarne.

LINNEUS. Jag märker nu först, huru grundligt ni blifvit förd bakom ljuset. Lyckligtvis är jag i stånd att bevisa hvad jag påstått. Jag lyckades i går erhålla tillstånd att besöka Nordén i hans fängelse och erhöi af honom underrättelser, hvilka till fullo styrkte de påståenden, jag nyss framkastat.

THORSSON. En bedräglig bankruttörs ord bevisa ingenting mot en man, till hvars heder jag sätter ett

orubbligt förtroende och som man fåfängt söker att svärta inför mig.

LINNEUS. Jag söker endast föra sanningens och på samma gång er oskyldiga dotters talan.

THORSSON. Jag vill ingenting vidare höra! Jag önskar tro, att ni handlar i välmening, herr doktor; men om ni inte vill, att jag skall mista min goda tanke om er, så låt det nu vara nog! Tala med mannen sjelf, lär känna honom rätt, och ni skall komma på andra tankar om honom. Inte ett ord mera... Jag vill, jag får inte längre fortsätta ett samtal af denna natur. (*Går mot venstra dörren.*)

LINNEUS. Skänk mig ännu en stunds uppmärksamhet. Ni gör er annars skyldig till en handling, som ni sedan dyrt skall ångra!

THORSSON. Derför blir ansvaret mitt och ingen annans. Det är mitt sista ord i denna sak. (*Går hastigt till venster.*)

### Tredje scenen.

LINNEUS. Sedan OLGA. CHRISTIAN.

LINNEUS. Hvilken förstockad envishet... Vi få väl se ändå, herr grosshandlare, om ni sagt ert sista ord i saken.

OLGA (*från höger*). Nå, hur går det?

LINNEUS. Er far är otillgänglig för alla skäl, men har ännu inte gifvit mig tid att föra alla mina trupper i elden! Se der ha vi er farbror!

CHRISTIAN (*från fonden*). Goddag, mitt barn! (*Kysser henne på pannan.*)

OLGA. Gud ske lof att du kom, farbror!

CHRISTIAN. Jag vill inte blifva vittne till hvad som här förehafves, men Valter bad mig uttryckligen gå hit.

LINNEUS. Bed er syster, fröken Olga, att jag får tala med henne. Säg, att det är nödvändigt, att jag inte låter afvisa mig till något pris.



OLGA. Jag skall göra mitt bästa. — Ah, der kommer hon!

LINNEUS. Gå då med er farbror in till er tant, och för henne hit med er om en stund! (*Christian och Olga gå till höger.*)

### Fjerde scenen.

LINNEUS. MARY.

LINNEUS (*går emot henne i dörren och fattar hennes båda händer*). Olyckliga barn! Hur ädel i er uppoffring, men hvad har ni inte varit på väg att göra! (*Mary vill tala.*) Säg ingenting! Valter och jag känna alltsammans. Ivar har gifvit oss nyckeln till gåtan.

MARY. O min Gud! Har han skrivit . . .

LINNEUS. Ja, i en lycklig stund; nu skola vi rädda er med eller mot er vilja.

MARY. Nej, nej, det kan inte ske. Min far får ingenting veta.

LINNEUS. Han skall skonas, så vidt möjligt är.

MARY. Jag ber, jag fordrar, att ni ingenting säger.

LINNEUS. Oroa er inte! Ni skall undgå det sorgliga öde som hotar er, utan att er brors felsteg skall behöfva upptäckas. Men härtill fordras tid. Jag måste ha tag i . . . (*Schmetterling synes i dörren.*) Nå, i dag måtte vänliga féer vara mig bevågna. Der ha vi vår man.

### Femte scenen.

DE FÖRRA. SCHMETTERLING.

LINNEUS. Ni kommer, som ni vore efterskickad! Det är minsann inte lätt att få tag i er. Jag vill nu bara helt kort och godt upplysa er om, att jag känner genom hvilka medel ni vetat inverka på denna oerfarna, varmhjertade flicka och lyckats aftvinga henne ett löfte, som skulle haft de olyckligaste följder, om man inte i tid kommit er på spåren. (*Schmetter-*

lång ser forskande på Mary, som under hela denna scen iakttaget tystnad.) Ni kan vara viss att fröken Mary ingenting sagt; hon är samvetsgrann och rättänkande nog att hålla sitt ord, äfven till en skälm. Jag har mina underrättelser från andra håll. Hela den snygga vexelaffären är mig bekant.

SCHMETTERLING. Efter ni er så vel underrättad — borde ni ferschtå, att jach er den, som här ensam fereschkrifver någre vilkor, och att man bör achte sich att drifve mich till det yttersta.

LINNEUS. Ett ord i förtroende, herr Schmetterling! (för honom afsides.) Försök att yttra ett ord till grosshandlaren, och jag skall förklara, och med vittnen . . . Ah, se der kommer han, och den öfriga familjen också! Det är som det bör vara. (Han hviskar med Schmetterling och säger derefter.) Ni hör, att jag är underrättad. Handla nu som det er lyster.

### Sjette scenen.

DE FÖRRA. THORSSON från venster. CHRISTIAN.  
BERTHA och OLGA från fonden.

LINNEUS (går emellan Thorsson och Schmetterling, innan de hunnit närma sig hvarandra). Herr Grosshandlare! Herr Schmetterling har något på hjertat att säga er, som i hög grad skall intressera er och oss alla här närvarande att få höra, men . . . han har så svårt, så utomordentligt svårt att komma fram dermed, att vi måste hjälpa honom litet.

THORSSON. Sä g ut, min vän! Jag vet att hvad ni kan ha att anförtro, endast kan vara rätt och godt och gillas af mig.

SCHMETTERLING. Edra ord äro micke glädjande fer mich . . . Om ni vill höra mich, pedjer jach att få sege er något . . . Aber ensam, mellen fire ögen.

THORSSON. Tala öppet, Schmetterling! Här fins ingen, som vi behöfva hålla något hemligt för.



LINNEUS. Allraminst för mig . . . åh, det vet ni nog, herr Schmetterling, vi äro ju blott af en mening rörande den här saken.

SCHMETTERLING (*afsidet*). Verdamter Mensch! (*högt*) Nåväl herr grosshandlere! Jaoh vill pedje er, af skäl dem jach inte nu vill utveckle, att ni fer ögonblicket vill uppskjute den verlofning, som jach så lifligt önsker och som sehkall sätte kronen på min licke.

THORSSON. Uppskjuta förlofningen, jag förstår inte . . .

LINNEUS. Herr Schmetterling uttrycker sig inte nog tydligt på vårt språk. Hvad han menar, är inte, att ni skall uppskjuta förlofningen, utan helt och hållet inställa densamma. Han vill inte längre pocka på en lycka, som han aldrig förtjent.

THORSSON. Är detta ett skämt, så . . .

LINNEUS. Visst inte. Ni ville inte höra mig nyss, herr grosshandlare. — Jag upprepar nu hvad jag då sade: kallt beräknande har denne man med öppen börs stått er son till tjenst, eggat *hans* passioner för att sedan begagna sig häraf till sin egen fördel.

SCHMETTERLING. Det är schändligt fertal!

LINNEUS. Jaså, det är förtal! — Nå, då är väl detta också förtal? (*tager ett telegram ur fickan och lemmar Thorsson.*) Läs, herr grosshandlare, detta telegram från er son.

THORSSON (*läser*). "Näst mitt lättsinne Schmetterling skyldig till hvad som händt mig. Hans fordran 10,000 kronor. Spelskulder. Förbindelser på beloppen. Utförligare dagens post. Ivar." — Är det möjligt? — Ni sade, att ni endast lånat honom en mindre summa och detta utan att ni visste till hvad ändamål.

SCHMETTERLING. Jach peklager att ni inte fortfarande fick vare i den tron. — Diese penger, som er son virkelig är mich schuldig, lånede jach honom

fer att redde honom från ferderfvet och har aldrig tänkt återfordre dem.

THORSSON. Det vill med andra ord säga, att hvad min son här yttrar skulle vara falskt, att han skulle vara nog usel att anklaga den, hvares välvilja och understöd han njutit; det kan jag, det vill jag inte tro.

SCHMETTERLING. Ni tror således, att jach...

THORSSON. Jag tror tills vidare ingenting. Om man orättvist anklagat er, skall ni af mig få en så lysande upprättelse, ni kan önska, och de som be-lackat er, skola få erfara hela tyngden af min vrede.

SCHMETTERLING. Aber jach fordrer nu, att ni genast håller ert lifte till mich. Jach er tret vid att trakaseres från alle sider och misstänkes och förfeljes. Er lättsinnige son ticks ha glemmt vår shtelling till hvarann och att jach har i min hand...

LINNEUS (*sagta till Schmetterling*). Tänk på hvad ni säger. — Inte ett ord mera eller ni skall få ångra det.

MARY (*skyndar till sin far*). Aek, låt oss inte fortsätta detta samtal på en dag, som för dig skall vara en glädje — en högtidsdag. Jag ber, jag besvär dig, att nu genast låta vår förlofning ske!

THORSSON. Du yrkar derpå? — Du som... Här är något, som man vill dölja för mig. Tala ut herre! Fortsätt der ni blef afbruten.

SCHMETTERLING. Jach har ingenting att säge, om ni pare vill lyssne till er dotter och mine pener.

THORSSON. Tala, säger jag!

SCHMETTERLING. Ni önschker det, nåväl! Schill er sjelf! — Bland de ferpindelser jach, pro forma, emottog af er son pefinder sich ett litet papper på en micket obetydlich summa. Det var min mening att låte den lille lapp fer alltid ferschvinne, men då ni inte vill så hafve det, så... (*Tager fram vexeln ur en plånbok och visar Thorsson densamma.*)



THORSSON (*ser på vexeln*). Till mig sjelf... min son utgifvare. Accepterad af... Ah! min Gud! Skulle Ivar?... nej, nej, ni ljuger!

SCHMETTERLING. Jach taler sanning!

BERTHA. Herr doktor! hvad skall detta betyda?

OLGA. Kan det vara möjligt?

LINNEUS. Sansa er! Vi skola snart förklara allt.

THORSSON. Bevisa det, människa! — bevisa det!

SCHMETTERLING. Fråga honom sjelf och ni schkall få höra.

THORSSON. Min son... förfalskare!

LINNEUS. Lugna er, herr grosshandlare! Den der olycksaliga vexeln är i sin helhet verkligen skriven af er son eller kanske riktigare af den der herrn, som dikterat densamma för honom, en natt, då Ivar var i ett tillstånd, som hindrade honom att veta hvad han gjorde och då han knappt kunde föra pennan. Detta kan jag bestyrka. Tvenne personer Nordén och Rudenstjerna voro närvarande i ett yttre rum, då olyckan skedde och iakttogo osedda genom en dörröppning, hvad som försiggick.

SCHMETTERLING. Ert ene så kallede vittne er ted och det andre jäfver jach — jach kan således schkratte åt edra hotelser och lögner... Och nu, herr grosshandlere beror det på er, om vi på schtället skola pegrafve den hele affär i glemschke fer alltid.

THORSSON. Ni tror mig således nog usel att vilja sälja mitt barn, för att dölja inför verlden den fläck, som man satt på mitt ärliga namn. Gå herre! jag har ingenting mer att säga er.

SCHMETTERLING. Har ni väl betänkt —

THORSSON (*pekar mot dörren*). Gå!

SCHMETTERLING (*i det han drager sig upp mot fonden*). Nå, som ni vill! Jach schkall gå. Det vill blifve en schen illustration vid den fest, man i dag schkall fire till er ära, då man lärt känne, att sonen till den man, som hedres så högt, är en simpel ferf... (*innan han hunnit tala ut hindras han af Valter, som under slutet af scenen osedil inkommit och blifvit*

*stående i fondöppningen. Thorsson har vid de sista orden från Schmetterling dolt sitt ansigte i sina händer. Mary och Olga omgifva honom.)*

### Sjunde scenen.

DE FÖRRA. VALTER.

VALTER. Håll! Var af den godheten och dröj kvar en stund! (*Till Thorsson.*) Jag ber om förlåtelse att jag visar mig objuden hos er, men kan försäkra er, att jag inte kommer för *min* utan för er egen skull. Jag har här ett bref till er från en person, som ni väl känner; grosshandlare Warén. Vill ni vara af den godheten att läsa hvad det innehåller.

THORSSON (*öppnar brefvet och söker läsa, men lemnar det hastigt till Valter*). Läs för mig!

VALTER (*läser*). "Högtärade herr broder! Ett illamående hindrar mig att personligen infinna mig för att gratulera min högtärade herr bror. Jag gör det i stället skriftligen och vill på samma gång begagna mig af tillfället att göra er en bekännelse. Ivar besökte mig en dag kort före sin afresa och gaf mig öppet del af sin ställning, hvilket hade till följd, att jag rekommenderade honom till en firma i Marseille, hos hvilken han redan fått anställning och der han ger godt hopp om sig att blifva en duglig köpman. I betraktande af detta goda resultat hoppas jag, att ni tillgifver, att jag utan er vetskap handlat i denna sak, som jag gjort. Med största högtaktning och vänskap. P. Warén. Er son nämnde att en vaxel, försedd med min accept, befinner sig i er kassörs, Schmetterlings hand. Jag väntar endast att den skall blifva presenterad hos mig för att inlösa densamma."

THORSSON (*till hvilken Valter lemnat brefvet*). Han erkänner sitt namn? — ja — verkligen! (*till Schmetterling.*) Nåväl, ni har sjelf hört...



SCHMETTERLING. Aber, können Sie nicht möglicherweise denken, att hvar och en som jach viser vexeln fer, schkall fatte, hur det hänger ihop med saken i verkligheten, och att det så man och man emellen schkall berättas som en pikant historie hele den så lickligt nedtystede skandal. Nicht wahr?

THORSSON. Det är inte mer än rätt att jag får betala min blindhet. (*Går till bordet och skrifver några rader på ett papper, som han räcker Schmetterling.*) Se der! Är det tillräckligt.

SCHMETTERLING (*ser på papperet*). När ni taler ur den ton, är jach inte mindre geferös. (*Tager fram vexeln.*) Jach är affärsman, men derfer ingen mensch med dåligt hjerte. Var så kod! (*Lemnar honom vexeln.*) Och nu har jach den eren att rekommandere mich! (*Vänder sig för att gå och kommer dervid att kasta blicken på Valter.*) Verpannade Pariser! (*Går.*)

### Åttonde scenen.

DE FÖRRA, utom Schmetterling.

CHRISTIAN. Nu känner jag, att jag kan andas igen. Valter, hvart tänker du taga vägen?

VALTER. Jag har ingenting mera här att beställa!

THORSSON (*som stått ett ögonblick i tankar*). Dröj. Mary, min älskade flicka! (*Mary kastar sig i hans famn.*) Gud välsigne dig! och förlåt den sorg jag höll på att göra dig!

MARY. Ack, nu är jag så lycklig!

CHRISTIAN (*till Thorsson*). Och förtjenar att bli det ännu mer, inte sant, min bror! Nu är tillfället gynsamt att bygga dig ett välsignelserikt minne af denna din högtidsdag.

THORSSON. Valter! Vill du taga den hand jag i vänskap och tillit räcker dig, och kärleksfullt omhulda och vårda som din hustru henne, som samma hand skänker dig?

VALTER. Af hela mitt hjerta!

THORSSON (*lägger Mary i hans famn*). Tag henne då, och Gud välsigne er!

VALTER. O Mary, Mary! Har du nu också mod att stöta mig ifrån dig? (*Mary lutar sitt hufvud mot hans bröst.*)

LINNEUS. Nå, fröken Olga! Sedan vi nu ha tid och rättighet att tänka litet på oss sjelfva: står ni fast vid vår öfverenskommelse i går?

OLGA. Ja, mer än någonsin.

LINNEUS. Och om jag en dag vågade framträda med den djerfva förhoppningen, att ni skulle blifva något mer för mig än blott elev, hvad skulle ni då svara?

OLGA (*skalkaktigt leende*). Jag vet inte... Kanhända! (*Linneus kysser hennes hand.*)

BERTHA (*till Thorsson*). Säg mig, min bror! Hvad var det för ett papper, som Ivar lemnat i den förskräckliga människans händer.

THORSSON. Ett lefvande intyg, syster, på hvad vi sjelfva genom vår svaghet och fäfänga kunna blifva saker till hos andra. — Herr doktor, ni har stora anspråk på min tacksamhet. Hvad skall jag göra för att visa er min erkänsla?

LINNEUS. Låta er måg hugga er i marmor, ty nu tror jag han inte längre skall vägra att göra det. För öfrigt, uppskjuta vi att framträda med några anspråk tills (*med en blick på Olga*) vi båda med heder tagit vår lilla maturitetsexamen.

*Ridån faller.*



På Albert Bonniers förlag har i bokhandeln utkommit:

# TEATERSTYCKEN

af FRANS HEDBERG.

<i>Hin Ondes gåfva.</i> Komed i 3 akter . . . . .	— 50.
<i>Min vän löjtnanten.</i> Komed med sång i 2 akter. 2:dra uppl. . . . .	— 50.
<i>När man inte har pengar.</i> Lustspel med sång i 4 akter . . . . .	— 50.
<i>Nyårsnatten på Mosebäcke.</i> Tillfällighetstrolleri i akt med sång. 2:dra uppl. . . . .	— 35.
<i>Valborgsmesso-aftonen.</i> Hvardagsbilder ur folklivet i 4 akter med sång . . . . .	— 75.
<i>Tomtegubbarne.</i> Nyårsskämt i akt med sång . . . . .	— 35.
<i>Min hustru vill så ha det.</i> Lustspel med sång i 3 akter . . . . .	— 50.
<i>Hurutiden förändrar.</i> Dramatisk skizz med sång i 3:ne perioder	— 50.
« <i>På kärlekens vingar!</i> » Lustspel med sång i 3 akter . . . . .	— 50.
<i>Han reser för att roa sig.</i> Lustspel med sång i 5 akter . . . . .	— 50.
<i>Nyårs-kommitén.</i> Skämt med sång i 1 akt . . . . .	— 25.
<i>Slutbalen.</i> Nyårsmönstring med sång i 1 akt . . . . .	— 25.
<i>Slutbalen n.o 2.</i> " " i 1 akt . . . . .	— 25.
<i>Majkungen.</i> Tillfällighetsstycke med sång i 1 akt . . . . .	— 25.
<i>Kröningsfesten.</i> " " i 1 akt . . . . .	— 25.
<i>Frun af stånd och Frun i ståndet.</i> Lustspel i 3 akter . . . . .	— 75.
<i>Aldrig för sent!</i> Dramatisk nutidsmålning i 4 akter . . . . .	— 75.
<i>Till tings! Till tings!</i> Nyårsmönstring med sång i 1 akt . . . . .	— 50.
<i>Blommor i Drifbänk.</i> Komed i 4 akter . . . . .	— 75.
<i>Anna-Stinas illusioner.</i> Lustspel i 4 akter . . . . .	— 75.
<i>Dagen gryr.</i> Historiskt skådespel i 4 akter . . . . .	1: 25.
<i>Frivilliga och motvilliga.</i> Lustspel med sång i 3 akter . . . . .	— 50.
<i>Norr och Söder.</i> Lustspel med sång i 4 akter . . . . .	— 50.
<i>Korp-Kirsti.</i> Ett Dala-äventyr i akt . . . . .	— 50.
<i>Bröllopet på Ulfåsa.</i> Skådespel i 4 akter. 2:dra uppl. . . . .	1: 25.
<i>Under utställningen.</i> Tillfällighetsfars i 3 akter . . . . .	— 50.
<i>En odåga.</i> Komed i 4 akter . . . . .	— 60.
<i>Wasa-Arfvet.</i> Historiskt skådespel i akter . . . . .	1: 25.
<i>Lejonet vaknar.</i> Skådespel i 3 akter med ett efterspel . . . . .	— 75.
<i>Det skadar inte!</i> Lustspel i 3 akter . . . . .	— 50.
<i>Stolts Elisif.</i> Skådespel i 5 handlingar . . . . .	1: —
<i>Majorens döttrar.</i> Komed i 3 akter . . . . .	— 50.
<i>Vid riksgränsen.</i> Tillfällighetsspel i 1 akt . . . . .	— 35.
<i>Hertig Magnus och Sjöjungfrun.</i> Romantisk operett i 3 akter . . . . .	— 50.
<i>Den bergtagna.</i> Romantisk opera i 3 akter . . . . .	— 50.
<i>Vikingarne.</i> Romantisk opera i 3 akter . . . . .	— 50.
<i>Dagtingan.</i> Komed på vers i 4 akter . . . . .	1: 50.
<i>Glanskis.</i> Komed i fem akter. . . . .	1: 50.

## Svenska teatern.

N:o.	öre.	N:o.	öre.
1. <i>Magister Bläckstadius</i> , Lustspel.	50.	54. <i>Tiggarfickan</i> .	50.
2. <i>Läkaren</i> . Skådespel i 4 akter.	75.	55. <i>Den grå Paletån</i> .	50.
3. <i>En födelsedag på Guldstugan</i> .	50.	56. <i>Lefve Fåfången!</i>	50.
4. <i>Rika Morbror</i> . Lustspel.	50.	57. <i>Nyårsnatten på Mosebacke</i> .	35.
5. <i>Engelbrekt och hans dalkarlar</i> .	75.	58. <i>Valborgsmessa-aftonen</i> .	75.
6. <i>Stockholm, Westerås och Upsala</i> .	50.	59. <i>En Hufvudpassion</i> .	50.
7. <i>Herr Dardanell och hans upptåg</i> .	50.	60. <i>Huru tiden förändrar</i> .	50.
8. <i>1846 och 1946</i> .	50.	61. <i>Mitt andra Jag, af Säfström</i> .	50.
9. <i>Jernbäraren</i> . Skådespel.	50.	62. <i>"På röna Lund"</i> .	75.
10. <i>Kittebarnet</i> . Lustspel.	50.	63. <i>Hysesgäst och Husesgare</i> .	50.
11. <i>Positivhataren</i> .	50.	64. <i>Tomtegubbarna, af Hedberg</i> .	35.
12. <i>Jenny eller ångbåtsfärden</i> .	35.	65. <i>Elfjungfrun</i> .	75.
Samtliga af A. BLANCHE.			
13. <i>Mäster Smith, af J. Jolin</i> . 1: —		66. <i>Min hustru vill så ha det</i> .	50.
14. <i>Det Otroliga, af K. Kullberg</i> .	50.	67. <i>Den Ondes Besegrare</i> .	75.
15. <i>500 R:dr B:ko, af M. Cramær</i> .	50.	68. <i>En Bengalisk Tiger</i> .	50.
16. <i>En halfmillion</i> , Lustsp. af dens.	50.	69. <i>Blitz och Dunder</i> .	50.
17. <i>Symasellerna, af dens</i> .	75.	70. <i>Andra Tider, Andra Seder, af X.</i>	50.
18. <i>Barnhusbarnen, af J. Jolin</i> . 1: 35.		71. <i>Tre för En, efter Bögh</i> .	50.
19. <i>Bröstkaramellerna, af dens</i> .	50.	72. <i>Bark, Park och Stark</i> .	50.
20. <i>Flickorna på Söder</i> .	50.	73. <i>Det höga U</i> .	50.
21. <i>En revolution i månan</i> .	50.	74. <i>Doktorn och Apothekaren</i> .	50.
22. <i>Profbladet eller Frihetens lön</i> .	35.	75. <i>"På Kärlekens vingar"</i>	50.
23. <i>Polkander i Stockholm</i> .	50.	76. <i>Majorskans krinolin</i> .	50.
24. <i>Carl XII vid Pultava</i> .	50.	77. <i>En kopp Thé</i> .	50.
25. <i>Tidens strid</i> .	50.	78. <i>Han reser för att roa sig</i> .	50.
26. <i>Polkander och hans Fru</i> .	50.	79. <i>Den sällsynte Ynglingen</i> .	25.
27. <i>Döden Fadder, af Blanche</i> .	50.	80. <i>Allas vår tant</i> .	50.
28. <i>Resande teatersällskap, af dens</i> .	50.	81. <i>Nyårs-Komitén</i> .	25.
29. <i>Den politiske kocken, af dens</i> .	50.	82. <i>Den Resande Studenten</i> .	50.
30. <i>Flickorna på Norr</i> .	50.	83. <i>Den Tankspridda</i> .	25.
31. <i>Efter 50 år, af Topellius</i> . 1: 50.		84. <i>Sanningsvännen</i> .	25.
32. <i>Gustaf Adolf och Seaton</i> .	75.	85. <i>Calle Glader</i> .	25.
33. <i>En nydrsmorgon i Storkyrkotorn</i> .	35.	86. <i>En gammal Gosse</i> .	50.
34. <i>Lilla Apan. Vådevill</i> .	25.	87. <i>En svartsjuk tok</i> .	50.
35. <i>En knalleffekt</i> .	35.	88. <i>Ett studentputs</i> .	25.
36. <i>Örebro fåfånga, af J. Jolin</i> .	50.	89. <i>Mamsell Garibaldi</i> .	25.
37. <i>Min Ondes gåfva, af F. Hedberg</i> .	50.	90. <i>Den svaga sidan</i> .	50.
38. <i>Min vän Löjtnanten, af dens</i> .	50.	91. <i>Ett äfventyr i Humlegården</i> .	50.
39. <i>När man inte har pengar</i> .	50.	92. <i>Bror Jonathan</i> .	50.
40. <i>Också en Profet</i> .	50.	93. <i>Riksdagsmannen</i> .	25.
41. <i>Och ändå rör det sig</i> .	35.	94. <i>Stutbalen</i> .	25.
42. <i>Fyra dagar af konung Gustaf II:s regering</i> .	75.	95. <i>På Hasselbacken</i> .	25.
43. <i>Tidningsskrivaren</i> .	75.	96. <i>Frieri och förställning</i> .	50.
44. <i>Läsarepresten</i> .	75.	97. <i>Mumbo-Gumbo-Gonggong</i> .	50.
45. <i>Längtan efter äfventyr</i> .	75.	98. <i>Ung-Hanses dotter</i> .	1: 25.
46. <i>En midsommar natt i Dalarne</i> .	50.	99. <i>Herr! Var så god och etc.</i>	50.
47. <i>En natt i Falkenberg</i> .	50.	100. <i>Måjungen</i> .	25.
48. <i>En god uppfostran</i> .	50.	101. <i>Kröningsfesten</i> .	25.
49. <i>Aprilnarrit</i> .	50.	102. <i>När man inte har möbler</i> .	50.
50. <i>För sent!</i>	50.	103. <i>Orpheus i underjorden</i> .	50.
51. <i>I Bohuslännska Skärgården</i> .	50.	104. <i>Stutbalen N:o 2</i> .	30.
52. <i>Kusinen eller Studentäfventyret</i> .	50.	105. <i>Annu en gång Den svaga sidan</i> .	25.
53. <i>Blekingsfickan</i> .	50.	106. <i>Sällhet på flaskor</i> .	25.
		107. <i>Carl Sabelträff och hans rivaler</i> .	25.
		108. <i>Trollfaskan</i> .	50.



1001849966



No.	öre.	No.	öre.
109.		168.	50.
<i>Frun af stånd och frun iståndet.</i>	75.	<i>Under Utställningen.</i>	50.
110.	25.	169.	60.
<i>Malins korgar, af A. Säfström.</i>	50.	<i>Söndagslejonen.</i>	60.
111.	75.	170.	25.
<i>Sven och liten Anna.</i>	25.	<i>En odåga.</i>	25.
112.	25.	171.	50.
<i>Äldrig för sent!</i>	25.	<i>En spik i nyckelhålet.</i>	25.
113.	25.	172.	50.
<i>Två unga väjnanter.</i>	25.	<i>Ett hem.</i>	50.
114.	25.	173.	50.
<i>Inte en smula jaloux.</i>	25.	<i>Mellan Drabömingarne.</i>	50.
115.	75.	174.	50.
<i>Ulla skall på bal.</i>	50.	<i>Konsten att vara teaterdirektör.</i>	50.
116.	50.	175.	50.
<i>Giftbägaren.</i>	75.	<i>Bacchi Giftermål.</i>	50.
117.	50.	176.	1:
<i>Till tings! Till tings!</i>	50.	<i>Spanska konsuln.</i>	25.
118.	50.	177.	59.
<i>Jag ber tusen gånger om för- låtelse.</i>	50.	<i>Wasa-arfvet.</i>	75.
119.	50.	178.	—
<i>Vi äro alla lika.</i>	50.	<i>Den hvita halsduken.</i>	—
120.	50.	179.	40.
<i>En söndag på Amager.</i>	50.	<i>Önda tungor.</i>	40.
121.	75.	180.	75.
<i>De begge Pomadorna.</i>	50.	<i>Majdag i Wärend.</i>	75.
122.	50.	181.	25.
<i>Blommor i drifbänk.</i>	75.	<i>Lejonet vaknar.</i>	25.
123.	50.	182.	40.
<i>Herr Jönsons äfventyr i Spa- nien.</i>	50.	<i>Kungens dom.</i>	40.
124.	75.	183.	25.
<i>Anna-Stinas illusioner.</i>	50.	<i>Folkets dom.</i>	25.
125.	50.	184.	50.
<i>Studenthataren.</i>	50.	<i>Odödlighetens tempel.</i>	50.
126.	25.	185.	25.
<i>Kärleken på sommarnöje.</i>	50.	<i>Syfröknarna.</i>	25.
127.	50.	186.	35.
<i>Ett Stockholmsgenie.</i>	50.	<i>Njärsnatten.</i>	35.
128.	50.	187.	1:
<i>Fattig på mynt.</i>	50.	<i>En anonym kyss.</i>	—
129.	25.	188.	25.
<i>Ett frieri i Vestergötland.</i>	50.	<i>Lilla sängfågeln.</i>	25.
130.	25.	189.	25.
<i>Granarne.</i>	50.	<i>Stolts Elisif.</i>	25.
131.	1:	190.	50.
<i>Dagen gyyr.</i>	25.	<i>Den sjetje.</i>	50.
132.	25.	191.	30.
<i>Den olycklige älskaren.</i>	50.	<i>Familjen Tygölin.</i>	30.
133.	25.	192.	50.
<i>Smädeskrifvaren.</i>	50.	<i>Svensken i Paris.</i>	50.
134.	25.	193.	50.
<i>Studentens Majnatt.</i>	50.	<i>Det skadar inte!</i>	50.
135.	75.	194.	50.
<i>Mammans Gosse.</i>	50.	<i>Peder Bank.</i>	50.
136.	25.	195.	35.
<i>En Komedi, af Jolin.</i>	50.	<i>Salig Ferdinand.</i>	35.
137.	50.	196.	50.
<i>Vermåändringarne.</i>	50.	<i>U Bacio.</i>	50.
138.	25.	197.	25.
<i>Polen Blöder!</i>	50.	<i>Majorens döttrar.</i>	25.
139.	25.	198.	50.
<i>En öfverste i forna dagar.</i>	50.	<i>Revolutionen i "Drifbänken".</i>	50.
140.	25.	199.	50.
<i>Den gamle skådespelaren.</i>	50.	<i>Öfverstens mög.</i>	50.
141.	25.	200.	50.
<i>Den gamla aktrisen.</i>	50.	<i>Spartakanslexor.</i>	50.
142.	50.	201.	35.
<i>Rosa och Rosita.</i>	50.	<i>Min ros i skogen.</i>	35.
143.	50.	202.	1:
<i>Min tantis planer.</i>	50.	<i>Vid riksgränsen.</i>	—
144.	25.	203.	1:
<i>Min son på Galejan.</i>	50.	<i>Erik XIV.</i>	—
145.	50.	204.	1:
<i>No 7.</i>	50.	<i>Erik XIV:s son.</i>	—
146.	1:	205.	25.
<i>Burt med stånden!!!</i>	25.	<i>Solen sjunker.</i>	25.
147.	50.	206.	50.
<i>Bidnings-redaktrisen.</i>	50.	<i>Glada gossar.</i>	50.
148.	50.	207.	50.
<i>Fricilliga och motvilliga.</i>	50.	<i>Cornelius Nepos.</i>	50.
149.	50.	208.	50.
<i>Friaren kommer.</i>	50.	<i>Mårtens gås.</i>	50.
150.	50.	209.	1:
<i>Maskeraden i Vindskammaren.</i>	50.	<i>Sodom och Gomorra.</i>	50.
151.	50.	210.	1:
<i>En liten berättelse utan namn.</i>	50.	<i>Dagtingan.</i>	50.
152.	25.	211.	50.
<i>Norr och Süder.</i>	50.	<i>Glanskis.</i>	50.
153.	25.	212.	60.
<i>En aftonunderhållning.</i>	50.	<i>Familjen Fourchambault.</i>	60.
154.	25.	213.	50.
<i>Under aftonsången.</i>	50.	<i>Också en förlofning.</i>	50.
155.	50.	214.	1:
<i>Korp-Kirsti.</i>	25.	<i>Gnistan.</i>	—
156.	1:	215.	75.
<i>Mjölmarfröken, af J. Jolin.</i>	25.	<i>Falsa juveler.</i>	75.
157.	1:	216.	
<i>Brölloppet på Ulfåsa.</i>	25.	<i>Ungdom.</i>	
158.	1:		
<i>Sten Sture den yngre, af Lbm.</i>	25.		
159.	25.		
<i>Ett äfventyr, af R. Gustafsson.</i>	50.		
160.	50.		
<i>De yggifta, af B.-Björnson.</i>	50.		
161.	50.		
<i>Tillåt min fru.</i>	50.		
162.	25.		
<i>På Narri, af Moreau.</i>	50.		
163.	25.		
<i>En Communist, af J. Jolin.</i>	50.		
164.	50.		
<i>Skal och Kirna, af dens.</i>	50.		
165.	60.		
<i>Andersson, Pettersson o. Lund- ström.</i>	50.		
166.	50.		
<i>Två lustiga turar.</i>	75.		
167.	50.		
<i>Familjen Benoiton.</i>	75.		

Särskildt utgifne äro:

<i>Sommaräfventyr på Djurgården.</i>	35.
<i>Homöpatisk kur.</i>	35.
<i>Min lyckliga stjärna, af Scribe.</i>	50.
<i>Studenten och hans älskarinna.</i>	35.
<i>Amuletten el. Ett paradispå vinden.</i>	35.
<i>Lilla Bertha.</i>	35.
<i>Min hustrus andre man.</i>	50.
<i>Malins bröllop, af Säfström.</i>	50.
<i>Rosen på Kungsholmen.</i>	35.
<i>Dottersonen.</i>	50.
<i>Nipperboden.</i>	35.